

319

Z Á K O N

z 23. mája 2002

o obrane Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

P R V Á Č A S Ť
Z Á K L A D N É U S T A N O V E N I A

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje vzťahy na úseku obrany Slovenskej republiky (ďalej len „obrana štátu“), ustanovuje úlohy štátnym orgánom, obciam, vyšším územným celkom a povinnosti právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám pri príprave na obranu štátu a vymedzuje zodpovednosť za porušenie týchto povinností.

§ 2

Obrana štátu

(1) Obrana štátu je súhrn opatrení, ktorými Slovenská republika zachováva mier, bezpečnosť, zvrchovanosť, územnú celistvosť a nedotknuteľnosť hraníc a plní záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších medzinárodných zmlúv vojenskej povahy.¹⁾

(2) Obranu štátu tvorí aj súhrn opatrení Slovenskej republiky na boj s terorizmom, ktoré v tejto oblasti vykonávajú spravodajské služby,²⁾ súdy,³⁾ prokuratúra,⁴⁾ ozbrojené zbory a ozbrojené sily Slovenskej republiky⁵⁾ (ďalej len „ozbrojené sily“).

(3) Ak hrozí nebezpečenstvo napadnutia Slovenskej republiky cudzou mocou a určené sily a prostriedky Policajného zboru nepostačujú na zabezpečenie ochrany štátnej hranice,⁶⁾ obranu štátnej hranice na základe rozhodnutia vlády Slovenskej republiky prevezmú ozbrojené sily podľa osobitného predpisu.

(4) V čase vojny alebo vojnového stavu sa na zabezpečenie riadenia obrany štátu vytvára hlavné miesto riadenia; hlavné miesto riadenia obrany štátu je určené pre predsedu vlády Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky, podpredsedu Bezpečnostnej

rady Slovenskej republiky a členov Bezpečnostnej rady Slovenskej republiky.

(5) Systém obrany štátu tvorí súhrn prvkov a opatrení štátu, ktorých prostredníctvom ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce, vyššie územné celky, iné právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby vytvárajú predpoklady na zabezpečenie obrany štátu a na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu a z ďalších medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

§ 3

Príprava na obranu štátu

(1) Príprava na obranu štátu je súhrn opatrení, ktorými ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce, vyššie územné celky, právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby zabezpečujú úlohy obrany štátu; súčasťou prípravy na obranu štátu je výber, určenie a zaradenie stavieb a budov do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov pre obranu štátu, ich ochrana a obrana, plnenie úloh hospodárskej mobilizácie a mobilizačné cvičenia.

(2) Prípravou na obranu štátu je aj príprava ozbrojených síl,⁵⁾ ozbrojených zborov, civilnej ochrany, Hašičského a záchranného zboru a záchranných služieb.

(3) Ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, súdy, prokuratúra, orgány miestnej štátnej správy, obce a vyššie územné celky v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečujú plnenie úloh súvisiacich so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu a preverujú prijaté opatrenia potrebné na obranu štátu najmä vykonávaním kontrol a mobilizačných cvičení; na zabezpečenie plnenia úloh súvisiacich so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu, pri príprave na krízové situácie a pri ich riešení aj mimo času vojny a vojnového stavu si tieto orgány zriaďujú útvary krízového riadenia, ktoré v období krízových situácií plnia úlohy

¹⁾ Čl. 7 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

²⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.

³⁾ Zákon č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

⁵⁾ § 9 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky.

⁶⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

krízových štábov; obce a vyššie územné celky si na plnenie týchto úloh zriaďujú krízové štáby.

(4) Príprava občanov na obranu štátu je súhrn opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese na základných školách a stredných školách zameraných najmä na brannú výchovu a brannú prípravu, zdravotnú prípravu, záujmovú činnosť, technickú činnosť a športovú činnosť.

(5) Na príprave občanov na obranu štátu sa môžu po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podieľať aj občianske združenia, charitatívne organizácie, cirkvi a náboženské spoločnosti a fyzické osoby oprávnené na podnikanie.

(6) Pripravenosť ozbrojených síl, ozbrojených zborov, civilnej ochrany, Hasičského a záchranného zboru a záchranných služieb, ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy, súdov, prokuratúry, orgánov miestnej štátnej správy, obcí, vyšších územných celkov, právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb v mieri na plnenie úloh v čase vojny a vojnového stavu⁷⁾ sa komplexne preveruje mobilizačným cvičením.

D R U H Á Č A S Ť

RIADENIE A PLNENIE ÚLOH NA ÚSEKU OBRANY ŠTÁTU

§ 4

Národná rada
Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky na úseku obrany štátu

- rozhoduje o základných otázkach bezpečnosti a obrany štátu,
- schvaľuje základné koncepcie bezpečnosti a obrany štátu a zásadné strategické dokumenty a rozvojové programy a plány v oblasti bezpečnosti a obrany štátu, ktoré jej predloží vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“),
- vykonáva kontrolu plnenia úloh bezpečnosti a obrany štátu.

§ 5

Prezident Slovenskej republiky

Prezident Slovenskej republiky na úseku obrany štátu môže

- navrhovať štátnym orgánom a iným právnickým osobám, ktoré plnia úlohy súvisiace so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu, opatrenia na úseku bezpečnosti a obrany štátu,
- vyžadovať od štátnych orgánov a iných právnických osôb, ktoré plnia úlohy súvisiace so zachovávaním bezpečnosti a obrany štátu, informácie o stave obrany štátu; tieto orgány a iné právnické osoby sú

povinné žiadosti prezidenta Slovenskej republiky vyhovieť.

§ 6

Vláda Slovenskej republiky

Vláda na úseku obrany štátu

- riadi činnosť ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánov miestnej štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov pri príprave na obranu štátu,
- riadi proces obranného plánovania,
- schvaľuje koncepcie bezpečnostného systému štátu a koncepcie systému obrany štátu,
- predkladá Národnej rade Slovenskej republiky návrhy základných koncepcií bezpečnosti a obrany štátu a návrhy zásadných strategických dokumentov bezpečnosti a obrany štátu,
- rozhoduje o zásadných opatreniach prípravy na obranu štátu,
- rozhoduje o zaradení stavieb alebo budov do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu a rozhoduje o spôsobe ich ochrany a obrany,
- prijíma opatrenia na predchádzanie rizikám a ohrozeniam, ktoré majú vplyv na zabezpečenie obrany štátu, ako aj opatrenia na ich zmiernenie alebo odstránenie ich následkov podľa osobitného predpisu.⁷⁾

§ 7

Ministerstvo

Ministerstvo na úseku obrany štátu

- navrhuje vláde zásadné opatrenia na prípravu na obranu štátu,
- prípravuje pre vládu návrh na nariadenie mobilizácie ozbrojených síl⁸⁾ s návrhom na nariadenie
 - výkonu mimoriadnej služby príslušníkom ozbrojených síl (ďalej len „vojak“), ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu, vojakom v zálohe, vojakom, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený, a odvedencom,
 - pracovnej povinnosti fyzickým osobám,
 - poskytovať vecné prostriedky,
 - poskytovať ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie,
- riadi, koordinuje a kontroluje prípravu a priebeh mobilizácie ozbrojených síl,
- podieľa sa na príprave
 - návrhov základných koncepcií bezpečnosti a obrany štátu a návrhov zásadných strategických dokumentov bezpečnosti a obrany štátu; tieto návrhy predkladá vláde,

⁷⁾ Čl. 2 a 3 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

⁸⁾ Čl. 102 ods. 1 písm. m) a čl. 119 písm. n) Ústavy Slovenskej republiky.

Čl. 2 a 3 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

§ 10 zákona č. 321/2002 Z. z.

2. návrhov koncepcií bezpečnostného systému štátu a návrhov koncepcií systému obrany štátu; tieto návrhy predkladá vláde,
- e) podieľa sa na vyhodnocovaní vojensko-politickej situácie v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky,
- f) koordinuje a kontroluje v rozsahu svojej pôsobnosti výkon štátnej správy pri príprave a zabezpečovaní obrany štátu uskutočňovaný ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánmi miestnej štátnej správy, obcami a vyššími územnými celkami; riadi, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy uskutočňovaný vyššími vojenskými správami podľa § 13, územnými vojenskými správami podľa § 15 a vojenskými obvodymi,⁹⁾
- g) navrhuje vláde zaradenie stavieb a budov do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov pre obranu štátu, navrhuje spôsob ich ochrany a obrany,
- h) zastupuje štát v konaní o náhradách za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, za poskytnutie vecných prostriedkov a za vykonanie pracovnej povinnosti; zastupuje štát v konaní o náhrade škody podľa tohto zákona,
- i) zabezpečuje ochranu a obranu stavieb a budov [§ 6 písm. f)], ktorých ochrana a obrana mu bola určená vládou,
- j) požaduje od ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánov miestnej štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov podkladové materiály potrebné na obranné plánovanie.

§ 8

Ďalšie ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou

Ďalšie ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou na úseku obrany štátu

- a) pripravujú a uskutočňujú opatrenia na zabezpečenie obrany štátu a kontrolujú prípravu a plnenie týchto opatrení,
- b) podieľajú sa na rozvoji systému obrany štátu,
- c) podieľajú sa na príprave podkladových materiálov potrebných na obranné plánovanie,
- d) zabezpečujú plnenie úloh pri príprave obrannej infraštruktúry podľa § 26,
- e) zabezpečujú ochranu a obranu stavieb a budov uvedených v § 6 písm. f), ktorých ochrana a obrana im bola vládou určená,
- f) zabezpečujú výrobné kapacity, skladovacie kapacity a zásoby potrebné na obranu štátu.¹⁰⁾

§ 9

Krajský úrad

Krajský úrad na úseku obrany štátu

- a) koordinuje a kontroluje v súčinnosti s vyšším územným celkom prípravu a zabezpečenie plnenia úloh potrebných na obranu štátu okresnými úradmi a obcami,
- b) prijíma opatrenia a ukladá úlohy potrebné na obranu štátu okresným úradom a v spolupráci s príslušnou vyššou vojenskou správou kontroluje plnenie týchto úloh,
- c) podieľa sa na zabezpečovaní prípravy a rozvoja obrannej infraštruktúry podľa § 26,
- d) vykonáva v druhom stupni štátnu správu na úseku obrany vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni konajú okresné úrady.

§ 10

Okresný úrad

(1) Okresný úrad na úseku obrany štátu

- a) koordinuje činnosť obcí pri plnení úloh potrebných na obranu štátu,
- b) prijíma opatrenia a ukladá úlohy potrebné na obranu štátu obciam, právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie alebo fyzickým osobám a v spolupráci s územnou vojenskou správou kontroluje plnenie týchto úloh,
- c) spolupracuje s územnou vojenskou správou pri vedení evidencie právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb, ktorým môže byť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ uložená povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie,
- d) spolupracuje s územnou vojenskou správou pri vedení jej evidencie, určovaní a kontrole vhodnosti a technickej spôsobilosti nehnuteľností a vecných prostriedkov potrebných v čase vojny alebo vojnového stavu,⁷⁾
- e) vedie evidenciu fyzických osôb, ktorým môže byť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ uložená pracovná povinnosť na zabezpečenie obrany štátu,
- f) ukladá pracovnú povinnosť fyzickým osobám,
- g) rozhoduje o oslobodení fyzickej osoby od pracovnej povinnosti na základe jej písomnej žiadosti alebo na základe písomnej žiadosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie, s ktorou je v pracovnoprávnom vzťahu alebo obdobnom pracovnom vzťahu, alebo v štátnozamestaneckom vzťahu,
- h) ukladá na návrh územnej vojenskej správy v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov,

⁹⁾ Zákon č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch a zákon, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov.

Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie,

- i) rozhoduje o povinnosti právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb poskytnúť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ vecné prostriedky na plnenie úloh obrany štátu tak, aby nedošlo k ohrozeniu zásobovania základnými potravinami, vodou, energiami, zdravotníckym zabezpečením a k ohrozeniu základnej veterinárnej ochrany územia,¹¹⁾
- j) ukladá v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ fyzickej osobe, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, alebo v štátnozamestnaneckom vzťahu, povinnosť
1. zotrvať v tomto vzťahu, ak jej zamestnávateľ plní úlohy hospodárskej mobilizácie a fyzické osoby sú určené na plnenie týchto úloh,
 2. vykonávať aj iný ako dohodnutý druh práce alebo na inom mieste, alebo u iného zamestnávateľa,
- k) oznamuje obciam právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby, ktorým môže byť v čase vojny alebo vojnového stavu³⁾ uložená povinnosť poskytnúť vecné prostriedky, povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, alebo pracovná povinnosť,
- l) podieľa sa na zabezpečovaní prípravy a rozvoja obrannej infraštruktúry,
- m) prejednáva v prvom stupni správne delikty a priestupky na úseku obrany.

(2) Proti rozhodnutiu okresného úradu o uložení povinnosti podľa ods. 1 písm. h) a i) nie je prípustné odvolanie.

§ 11

Obec

- (1) Obec na úseku obrany štátu
- a) vedie evidenciu právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb, ktorým môže byť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ uložená povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie,
- b) navrhuje územnej vojenskej správe nehnuteľnosti a vecné prostriedky vhodné a technicky spôsobilé na zabezpečenie úloh obrany štátu a vedie ich evidenciu,
- c) doručuje v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ prostredníctvom fyzických osôb vopred určených okresným úradom
1. povolačacie rozkazy na výkon mimoriadnej služby v ozbrojených silách,
 2. rozhodnutia okresného úradu právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám o uložení povinnosti poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl,

ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, a vecné prostriedky na plnenie úloh obrany štátu,

3. rozhodnutia okresného úradu fyzickým osobám o uložení pracovnej povinnosti,
- d) podieľa sa na zabezpečovaní prípravy a rozvoja obrannej infraštruktúry,
- e) plní ďalšie úlohy podľa pokynov okresného úradu.

(2) Obec je pri plnení úloh obrany štátu podľa tohto zákona financovaná formou štátnych dotácií.¹²⁾

§ 12

Vyšší územný celok

- (1) Vyšší územný celok na úseku obrany štátu
- a) v súčinnosti s krajským úradom a obcami sa podieľa na príprave a kontrole zabezpečenia úloh obrany štátu v obvode svojej pôsobnosti,
- b) podieľa sa na riešení problémov, ktoré sa týkajú viacerých obcí v obvode vyššieho územného celku na úseku obrany štátu, a riešení problémov, ktoré môžu vzniknúť alebo vznikli v čase vojny alebo vojnového stavu,⁷⁾
- c) spolupracuje s príslušnou vyššou vojenskou správou a územnými vojenskými správami na príprave a zabezpečovaní úloh obrany štátu v obvode svojej pôsobnosti,
- d) podieľa sa na príprave občanov na obranu štátu v obvode svojej pôsobnosti podľa § 3 ods. 4.

(2) Vyšší územný celok je pri plnení úloh obrany štátu podľa tohto zákona financovaný formou štátnych dotácií.¹²⁾

Vyššia vojenská správa

§ 13

- (1) Zriaďuje sa
- a) Vyššia vojenská správa so sídlom v Bratislave,
 - b) Vyššia vojenská správa so sídlom v Banskej Bystrici,
 - c) Vyššia vojenská správa so sídlom v Košiciach.
- (2) Vyššia vojenská správa je právnická osoba, ktorá vykonáva štátnu správu na úseku obrany štátu v rozsahu pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom. Územným obvodom
- a) Vyššej vojenskej správy so sídlom v Bratislave je Bratislavský kraj, Nitriansky kraj a Trnavský kraj,
 - b) Vyššej vojenskej správy so sídlom v Banskej Bystrici je Banskobystrický kraj, Trenčiansky kraj a Žilinský kraj,
 - c) Vyššej vojenskej správy so sídlom v Košiciach je Košický kraj a Prešovský kraj.
- (3) Funkciu zriaďovateľa vo vzťahu k vyššej vojenskej správe plní ministerstvo.
- (4) Vyššia vojenská správa je rozpočtová organizácia. Svojimi príjmami a výdavkami je zapojená na

¹¹⁾ Zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 70/2000 Z. z.

¹²⁾ Čl. 11 ods. 6 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva.

(5) Vyššiu vojenskú správu riadi riaditeľ, ktorý je jej štatutárnym orgánom. Riaditeľa vyššej vojenskej správy vymenúva a odvoláva na návrh vedúceho služobného úradu ministerstva minister obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister obrany“).

§ 14

Vyššia vojenská správa vo svojom územnom obvode na úseku obrany štátu

- a) riadi, kontroluje a koordinuje činnosť územných vojenských správ,
- b) spolupracuje s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánmi miestnej štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami pri plnení úloh obrany štátu,
- c) podieľa sa v súčinnosti s krajskými úradmi na kontrole plnenia úloh potrebných na obranu štátu, ktoré vykonávajú okresné úrady,
- d) koordinuje spoluprácu územných vojenských správ s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánmi miestnej štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami pri plnení úloh potrebných na obranu štátu,
- e) koordinuje a podieľa sa na zabezpečovaní mobilizácie ozbrojených síl,⁸⁾
- f) podieľa sa na plnení opatrení pri príprave obrany štátu,
- g) vykonáva v druhom stupni štátnu správu na úseku obrany vo veciach, v ktorých v prvom stupni konajú územné vojenské správy.

Územné vojenské správy

§ 15

(1) Zriaďujú sa územné vojenské správy.

(2) Územné vojenské správy sú právnické osoby. Vykonávajú v prvom stupni štátnu správu na úseku obrany štátu v rozsahu pôsobnosti ustanovenej týmto zákonom vo svojich územných obvodoch.

(3) Funkciu zriaďovateľa vo vzťahu k územným vojenským správam plní vyššia vojenská správa.

(4) Územné vojenské správy sú rozpočtové organizá-

cie. Svojimi príjmami a výdavkami sú zapojené na rozpočet vyššej vojenskej správy.

(5) Územné vojenské správy riadia riaditelia, ktorí sú ich štatutárnymi orgánmi. Riaditeľov územných vojenských správ vymenúva a odvoláva minister obrany na návrh riaditeľa vyššej vojenskej správy.

(6) Územným obvodom územnej vojenskej správy je okres.¹³⁾

§ 16

Územná vojenská správa na úseku obrany štátu

- a) vedie vojenskú evidenciu občanov podliehajúcich brannej povinnosti,¹⁴⁾ povoláva občanov na výkon povinnej vojenskej služby,¹⁴⁾ pripravuje, zabezpečuje a vykonáva mobilizáciu ozbrojených síl,⁸⁾
- b) vedie evidenciu občanov, ktorí sú povinní nastúpiť na výkon inej služby namiesto povinnej vojenskej služby, a občanov, ktorí ju vykonávajú,¹⁵⁾
- c) vykonáva v spolupráci s okresným úradom a obcou výber nehnuteľností a vecných prostriedkov potrebných na obranu štátu a vedie ich evidenciu,
- d) vedie na základe podkladov obcí evidenciu právnických osôb, fyzických osôb oprávnených na podnikanie a fyzických osôb, ktorým sa môže v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ uložiť povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie; návrhy na uloženie tejto povinnosti predkladá okresnému úradu,
- e) rozhoduje o oslobodení vojakov základnej služby, náhradnej služby alebo zdokonaľovacej služby, odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, vojaka v zálohe a ženy, ktorá dobrovoľne prevzala brannú povinnosť a vedie ich evidenciu,
- f) predkladá podklady na rozhodnutie okresného úradu o uložení povinnosti poskytnúť vecné prostriedky potrebné v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ na plnenie úloh potrebných na obranu štátu právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami,
- g) spolupracuje
 1. s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánmi miestnej štátnej správy, obcami, vyššími územnými celkami, právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami pri plnení úloh podľa tohto zákona,
 2. s okresným úradom pri výkone kontroly plnenia úloh podľa tohto zákona a pri usmerňovaní obcí pri plnení úloh potrebných na obranu štátu.

¹³⁾ § 9 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

¹⁴⁾ § 32 a 14 zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.

¹⁵⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1995 Z. z. o civilnej službe a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti v znení neskorších predpisov a zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

T R E T I A Č A S Ť
PRÁVA A POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB,
FYZICKÝCH OSÔB OPRÁVNENÝCH
NA PODNIKANIE A FYZICKÝCH OSÔB

§ 17

Práva právnických osôb, fyzických osôb oprávnených
na podnikanie a fyzických osôb

(1) Právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby sú povinné plniť úlohy na úseku obrany štátu v rozsahu určenom okresným úradom na základe požiadaviek územnej vojenskej správy.

(2) Právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie sú na úseku obrany štátu oprávnené

- a) upravovať pracovnoprávne vzťahy alebo obdobné pracovné vzťahy svojich zamestnancov a štátnozamestnanecké vzťahy, ktoré im vyplývajú z uloženej pracovnej povinnosti na zabezpečenie obrany štátu v súlade s rozhodnutím okresného úradu,
- b) písomne žiadať okresný úrad o oslobodenie svojich zamestnancov od uloženej pracovnej povinnosti,
- c) uplatňovať náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, poskytnutie ubytovania alebo vecného prostriedku, plnenie pracovnej povinnosti a za plnenie úloh prípravy obrannej infraštruktúry v čase vojny alebo vojnového stavu.⁷⁾

§ 18

Povinnosti právnických osôb, fyzických osôb
oprávnených na podnikanie
a fyzických osôb

(1) Právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie sú na úseku obrany štátu povinné

- a) plniť úlohy spojené s prípravou a so zabezpečovaním obrannej infraštruktúry,
- b) spracúvať plány ochrany stavieb a budov, ktorých ochranu alebo obranu im určila vláda podľa § 6 písm. f),
- c) umožniť orgánom uvedeným v § 10 a 16 vykonanie kontroly svojej pripravenosti na plnenie úloh potrebných na obranu štátu a zúčastniť sa na tejto kontrole,
- d) poskytnúť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, a poskytnúť vecné prostriedky na plnenie úloh obrany štátu uložené okresným úradom,
- e) zabezpečovať uskladňovanie, doplňovanie a ochraňovanie majetku štátu určeného na plnenie úloh potrebných na obranu štátu podľa osobitného predpisu.¹⁰⁾

(2) Fyzické osoby sú na úseku obrany štátu povinné a) plniť pracovnú povinnosť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ uloženú okresným úradom,

- b) poskytnúť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru

a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, a poskytnúť vecné prostriedky na plnenie úloh obrany štátu uložené okresným úradom, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 19

Pracovná povinnosť

(1) Pracovná povinnosť je povinnosť fyzickej osoby, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, vykonávať určené práce v rozsahu potrebnom na zabezpečenie obrany štátu podľa tohto zákona.

(2) Pracovnú povinnosť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ možno podľa tohto zákona uložiť fyzickej osobe, ktorá má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; pracovnú povinnosť ukladá okresný úrad príslušný podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby rozhodnutím, pričom prihliada na jej zdravotný stav a kvalifikačné predpoklady.

(3) Fyzická osoba, ktorej bola uložená pracovná povinnosť a ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, alebo v štátnozamestnaneckom vzťahu, ak nie je povoláná na výkon povinnej vojenskej služby alebo inej služby namiesto povinnej vojenskej služby, je povinná zotrvať v doterajšom pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, alebo v štátnozamestnaneckom vzťahu, ak jej zamestnávateľ plní úlohy hospodárskej mobilizácie a takáto fyzická osoba je určená na plnenie úloh hospodárskej mobilizácie; inak je povinná vykonávať iný ako dohodnutý druh práce alebo na inom mieste, alebo u iného zamestnávateľa.

(4) Pracovnú povinnosť v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ nemožno uložiť

- a) fyzickej osobe so zmenenou pracovnou schopnosťou a osobe so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažkým zdravotným postihnutím,
- b) fyzickej osobe mladšej ako 18 rokov a staršej ako 65 rokov,
- c) tehotnej žene a žene do konca tretieho mesiaca po pôrode, ak sa dieťa narodilo mŕtve, zomrelo alebo žena sa oň nestará,
- d) žene alebo osamelému mužovi, ktorý sa trvalo stará o dieťa mladšie ako 15 rokov,
- e) žene alebo osamelému mužovi, ktorý sa trvalo stará o dieťa staršie ako 15 rokov, ktoré má dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav alebo je dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť,
- f) žene alebo mužovi, ktorý sa osobne celodenne a riadne stará o fyzickú osobu, ktorá je prevažne alebo úplne bezvládna alebo je staršia ako 70 rokov a nemôže zabezpečiť starostlivosť o túto osobu jej umiestnením do zariadenia sociálnych služieb,
- g) fyzickej osobe vykonávajúcej profesionálnu službu, povinnú vojenskú službu alebo inú službu namiesto povinnej vojenskej služby a občanovi, ktorý dobrovoľne prevzal brannú povinnosť,¹⁶⁾
- h) fyzickej osobe oslobodenej od výkonu mimoriadnej služby podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾

(5) Osoba uvedená v odseku 4 písm. a) a c) a fyzická osoba mladšia ako 18 rokov nemôžu dobrovoľne prevziať pracovnú povinnosť.

§ 20

Povinnosť poskytnúť ubytovanie

(1) Povinnosť poskytnúť ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, možno podľa osobitného predpisu⁷⁾ v čase vojny alebo vojnového stavu uložiť právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám, ktoré majú k stavbe alebo budove vlastnícke právo, právo správy, sú ich oprávnenými držiteľmi alebo k nim majú iné obdobné užívacie práva, pričom tieto nehnuteľnosti sú nevyhnutne potrebné a vhodné na dočasné ubytovanie a boli na tento účel určené rozhodnutím okresného úradu podľa § 10 ods. 1 písm. h), v ktorého obvode sa nehnuteľnosť nachádza.

(2) Stavby alebo budovy vhodné na ubytovanie osôb podľa odseku 1 sú stavby a budovy

- a) hygienicky a technicky spôsobilé na ubytovanie osôb,
- b) dočasne neobývané,
- c) kapacitne vyhovujúce na ubytovanie osôb.

§ 21

Povinnosť poskytnúť vecné prostriedky

(1) Vecným prostriedkom je hnutelná vec, ktorá môže byť použitá na obranu štátu.

(2) Povinnosť poskytnúť vecné prostriedky v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ na plnenie úloh obrany štátu podľa tohto zákona sa vzťahuje na právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby, ktoré majú k vecným prostriedkom vlastnícke právo, právo správy, sú ich oprávnenými držiteľmi alebo k nim majú iné obdobné užívacie práva (ďalej len „oprávnená osoba“). Vecné prostriedky, ktoré boli rozhodnutím okresného úradu určené na plnenie úloh obrany štátu, nemožno postihnúť exekúciou ani výkonom rozhodnutia.

(3) Povinnosť poskytnúť vecné prostriedky v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ nemožno uložiť

- a) ozbrojeným silám,
- b) ozbrojeným zborom,
- c) Hasičskému a záchrannému zboru a záchranným službám,
- d) ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy a ďalším orgánom štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou a orgánom miestnej štátnej správy,
- e) obciam a vyšším územným celkom,

- f) zamestnávateľovi, ktorý plní úlohy hospodárskej mobilizácie,
- g) civilnej ochrane,
- h) Národnej banke Slovenska,
- i) fyzickým osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou a osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažkým zdravotným postihnutím,
- j) fyzickým osobám, ak by ich poskytnutím bola ohrozená ich výživa alebo ak by bolo ohrozené plnenie ich vyživovacej povinnosti.

§ 22

Vrátenie poskytnutých vecných prostriedkov

Poskytnuté vecné prostriedky sa bezprostredne po zániku dôvodov, pre ktoré boli poskytnuté, vrátia oprávnenej osobe; o vrátení rozhoduje okresný úrad, ktorý o povinnosti ich poskytnúť rozhodol podľa § 10 ods. 1 písm. i).

Š T V R T Á Č A S Ť

VYVLASTŇOVANIE

§ 23

Vyvlastňovanie vo verejnom záujme na účely obrany

(1) Na účely obrany štátu podľa tohto zákona možno v čase vojny alebo vojnového stavu vo verejnom záujme vyvlastniť nehnuteľnosti.

(2) Vyvlastniť nehnuteľnosti podľa odseku 1 možno len vtedy, ak účel vyvlastnenia podľa tohto zákona nemožno dosiahnuť núteným obmedzením vlastníckeho práva; na nútené obmedzenie vlastníckeho práva sa primerane vzťahujú ustanovenia o vyvlastnení.

(3) Návrh na vyvlastnenie podľa odseku 1 môže podať ministerstvo.

(4) Návrh na vyvlastnenie podáva ministerstvo na okresnom úrade, v ktorého obvode sa nachádza vyvlastňovaná nehnuteľnosť (ďalej len „príslušný okresný úrad“).

(5) Začatie vyvlastňovacieho konania sa zapisuje na žiadosť ministerstva do katastra nehnuteľností.¹⁶⁾

(6) Vyvlastnenie na účely obrany štátu možno uskutočniť iba v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu.

(7) Návrh na vyvlastnenie obsahuje

- a) označenie vyvlastňovaného pozemku alebo stavby, alebo ich častí podľa údajov katastra nehnuteľností,
- b) označenie účastníkov konania; ak ministerstvu nie je známe a v úradných evidenciách nezistí meno a adresu vlastníka alebo iného oprávneného užívateľa, pripojí o tom písomné vyhlásenie,

¹⁶⁾ § 4 zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.

¹⁷⁾ § 31 zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.

¹⁸⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov.

- c) navrhovaný rozsah a odôvodnenie požiadavky s uvedením účelu, na ktorý sa vyvlastnenie navrhuje,
- d) návrh náhrady a dôkaz o tom, že pokus o získanie vlastníckeho práva k pozemku alebo k stavbe dohodou bol bezvýsledný,
- e) geometrický plán znázorňujúci rozsah navrhnutého vyvlastnenia, ak ide o časti pozemkov; ak v čase podania nemožno vyhotoviť geometrický plán, nahradí ho odborné vyhotovený náčrt,
- f) výpis z katastra nehnuteľností.

(8) Príslušný okresný úrad bezodkladne upovedomí o došlom návrhu na vyvlastnenie vlastníka nehnuteľnosti, prípadne nájomcu alebo držiteľa nehnuteľnosti a vyzve ho, aby sa do ôsmich dní od doručenia návrhu na vyvlastnenie vyjadril, či je ochotný nehnuteľnosť, vecné právo alebo výkon práva postúpiť dohodou a za akých podmienok. Ak prejaví vyzvaná osoba v uvedenej lehote ochotu dohodu uzavrieť, príslušný okresný úrad určí primeranú lehotu na jej dojednanie.

(9) Ak sa vyzvaná osoba v osemdňovej lehote nevyjadrí alebo vyhlási, že nie je ochotná uzavrieť dohodu, prípadne odmietne akékoľvek jednanie, alebo ak nedôjde v lehote určenej príslušným okresným úradom k dojednaniu dohody medzi ministerstvom a vyzvanou osobou, prípadne ak nemožno zistiť skutočného vlastníka alebo iného oprávneného užívateľa uvedeného v odseku 7, príslušný okresný úrad na úradne určenom mieste oznámi, aby sa prípadné námietky a oznámenia proti vyvlastňovaciemu konaniu oznámili príslušnému okresnému úradu do 15 dní odo dňa uverejnenia oznámenia. Na námietky, ktoré sa neoznámili do lehoty určenej príslušným okresným úradom, nemožno prihliadať.

(10) Ak sa prejednávajú námietky alebo sa vykoná miestne vyšetrovanie bez toho, že došlo k dohode, vydá príslušný okresný úrad rozhodnutie o vyvlastnení a určí náhradu za vyvlastnenie ku dňu prevzatia nehnuteľnosti podľa osobitného predpisu.¹⁹⁾

(11) Rozhodnutie o vyvlastnení obsahuje

- a) označenie vyvlastňovaných nehnuteľností podľa údajov katastra nehnuteľností,
- b) označenie ministerstva,
- c) meno vlastníka alebo inej oprávnenej osoby, proti ktorej smeruje vyvlastnenie, ak sa zistilo,
- d) dôvody vyvlastnenia,
- e) lehotu, do ktorej je ministerstvo povinné začať s užívaním vyvlastnenej nehnuteľnosti alebo práva,
- f) určenie výšky náhrady za vyvlastnenie,
- g) predkupné právo vlastníka alebo inej oprávnenej osoby, ktoré na účely tohto ustanovenia je predmetom dedenia,
- h) výrok, odôvodnenie a poučenie, dátum vydania, číslo spisu, orgán, ktorý rozhodnutie vydal, a odtlačok pečiatky so štátnym znakom.²⁰⁾

(12) Rozhodnutie o vyvlastnení sa zapisuje do katas-

tra nehnuteľností záznamom predkupného práva podľa odseku 11 písm. g).

§ 24

Osobitné ustanovenie

Vyznačenie vyvlastnených nehnuteľností slúžiacich v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ na účely obrany štátu v mapách veľkých mierok sa vykonáva po dohode s ministerstvom.

P I A T A Č A S Ť

PLÁNOVANIE OBRANY ŠTÁTU

§ 25

Obranné plánovanie

(1) Obranné plánovanie je súhrn činností, ktorých prostredníctvom príslušné štátne orgány vytvárajú krátkodobé, strednodobé a dlhodobé plány zabezpečenia úloh obrany štátu a určujú povinnosti subjektom zabezpečujúcim plnenie týchto úloh.

(2) Obranné plánovanie podľa tohto zákona je súčasťou procesu plánovania, ktorého prostredníctvom štát realizuje svoju riadiacu a koordinačnú funkciu pri vytváraní, udržiavaní a používaní nevyhnutných obranných kapacít na zabezpečenie obrany štátu; tvorí ho strategické, programové a operačné plánovanie.

(3) Súčasťou strategického plánovania je vyhodnocovanie bezpečnostného prostredia, definujú sa možné ohrozenia a pripravujú sa opatrenia na ich odvrátenie; ustanovuje sa prijateľná miera rizika a určuje sa postup na dosiahnutie nevyhnutného stupňa obranyschopnosti štátu. Strategické plánovanie má dlhodobý charakter s výhľadom na 10 až 15 rokov.

(4) Programové plánovanie je zamerané na vytvorenie strednodobých plánov s prihliadnutím na dostupné zdroje na základe súčasného a budúceho stavu obranyschopnosti štátu; jeho súčasťou je tvorba a plánovanie rozpočtových prostriedkov potrebných na obranu štátu. Programové plánovanie je dvojročný plánovací proces s výhľadom na šesť rokov.

(5) Operačné plánovanie je zamerané na vytvorenie plánov použitia dostupných síl a prostriedkov štátu na jeho obranu.

(6) Za prípravu obranného plánovania a za plnenie opatrení, ktorými sa určuje nevyhnutný stupeň obranyschopnosti štátu, zodpovedajú v rozsahu svojej pôsobnosti ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy, ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgány miestnej štátnej správy, obce a vyššie územné celky; koordináciu prípravy obranného plánovania vykonáva ministerstvo.

(7) Podrobnosti o obrannom plánovaní ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá minister-

¹⁹⁾ Vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 465/1991 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov v znení neskorších predpisov.

²⁰⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov.

stvo po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky.

§ 26

Obranná infraštruktúra

(1) Obrannú infraštruktúru tvorí súhrn pozemkov, stavieb, budov a zariadení, telekomunikačných, komunikačných a dopravných systémov, ktoré slúžia v čase vojny alebo vojnového stavu²¹⁾ na zabezpečenie obrany štátu.

(2) Riadenie cestnej premávky pri plnení úloh obrany štátu podľa tohto zákona sa vykonáva podľa osobitného predpisu.²¹⁾

(3) Príprava a rozvoj obrannej infraštruktúry podľa tohto zákona sú zabezpečované podľa potrieb obrany štátu na základe plánu, ktorý vypracúva ministerstvo v súčinnosti s inými ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, orgánmi miestnej štátnej správy, obcami a vyššími územnými celkami.

§ 27

Objekty osobitnej dôležitosti alebo ďalšie dôležité objekty na obranu štátu

(1) Stavby a budovy, ktoré majú rozhodujúci význam pri zabezpečovaní obrany štátu, sa zaraďujú z vojenského, politického a hospodárskeho hľadiska do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu.

- (2) Za objekty osobitnej dôležitosti sa považujú
- jadrové elektrárne a objekty súvisiace s ich prevádzkou,
 - vodohospodárske diela určené ústredným orgánom štátnej správy,
 - veľkokapacitné sklady pohonných hmôt a mazív, v ktorých sú uložené štátne hmotné rezervy, a ostatné sklady, ktorých kapacita je väčšia ako 50 000 m³,
 - telekomunikačné a rádiokomunikačné objekty celoštátneho významu,
 - iné objekty, o ktorých zaradení do tejto kategórie rozhodne vláda podľa § 6 písm. f).

- (3) Za ďalšie dôležité objekty sa považujú najmä
- sklady pohonných hmôt a mazív, ak nie sú objektom osobitnej dôležitosti podľa odseku 2 písm. c),
 - podniky alebo ich časti, ktorých program výroby a kapacita výroby sú nevyhnutné na zabezpečenie riadneho chodu hlavných odvetví hospodárstva Slovenskej republiky alebo na zabezpečenie životných potrieb obyvateľstva,
 - iné objekty, o ktorých zaradení do tejto kategórie rozhodne vláda podľa § 6 písm. f).

(4) Návrhy ministerstiev, ostatných ústredných or-

gánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou na zaradenie stavieb a budov do kategórie objektov osobitnej dôležitosti a do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu podľa odsekov 1 až 3 alebo ich vyradenie posudzuje ministerstvo a predkladá ich vláde.

Š I E S T A Č A S Ť USTANOVENIA O NÁHRADÁCH

§ 28

Náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, za poskytnutie vecného prostriedku a splnenie pracovnej povinnosti

(1) Za obmedzenie vlastníckeho práva alebo užívacieho práva, za poskytnutie vecného prostriedku, splnenie pracovnej povinnosti a za splnenie úloh prípravy obrannej infraštruktúry patrí právnickej osobe, fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie a fyzickej osobe peňažná náhrada. Peňažnú náhradu je povinný poskytnúť príslušný okresný úrad, ktorý o obmedzení práva alebo uložení povinnosti rozhodol. Peňažná náhrada je splatná do šiestich mesiacov od uzavretia mieru alebo od skončenia vojnového stavu.

(2) Ak dôjde k nútenému obmedzeniu výkonu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, poskytne sa jej vlastníčkovi náhrada vo výške zodpovedajúcej miere obmedzenia jeho práv.

(3) Za splnenú pracovnú povinnosť, ak nemožno určiť náhradu dohodou, ustanoví sa náhrada vo výške, ktorá zodpovedá obvyklej odmene za rovnakú alebo porovnateľnú prácu.

(4) Pri ustanovení náhrady za poskytnutie vecného prostriedku sa vychádza z výšky ceny poskytnutého vecného prostriedku, ktorú mal v čase poskytnutia; ak náhradu za jeho poskytnutie nemožno takto ustanoviť, vychádza sa z ceny rovnakého alebo porovnateľného vecného prostriedku.

§ 29

Náhrada škody

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú právnickým osobám, fyzickým osobám oprávneným na podnikanie a fyzickým osobám (ďalej len „poškodený“), ktorá mu vznikla pri plnení úloh podľa tohto zákona. Tejto zodpovednosti sa štát môže zbaviť len vtedy, ak preukáže, že si poškodený spôsobil škodu sám.

(2) Náhradu škody podľa odseku 1 poskytuje štát v peniazoch prostredníctvom príslušného okresného úradu, ktorý o obmedzení práva alebo o uložení povinnosti rozhodol.

(3) Nárok na náhradu škody s uvedením dôvodov uplatňuje poškodený na príslušnom okresnom úrade do šiestich mesiacov od uzavretia mieru alebo od skončenia vojnového stavu.

²¹⁾ § 61 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.

(4) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže príslušný okresný úrad na základe písomnej žiadosti poškodeného priznať náhradu škody aj po uplynutí šesťmesačnej lehoty podľa odseku 3.

§ 30

Spoločné ustanovenie o náhradách

Na náhradu podľa § 28 a na náhradu škody podľa § 29 sa vzťahujú osobitné predpisy,²²⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 31

Vojnová škoda

(1) Vojnová škoda je ujma na zdraví fyzickej osoby alebo škoda na veci, ktorá bola spôsobená zahraničnými ozbrojenými silami vrátane spojeneckých ozbrojených sil alebo vlastnými ozbrojenými silami vo vojnovom stave alebo v priamej súvislosti s ním, alebo v čase vojny alebo v priamej súvislosti s ňou.

(2) Za vojnovú škodu zodpovedá štát.

(3) O vojrovej škode rozhoduje súd podľa osobitného predpisu.²³⁾

S I E D M A Č A S Ť

ZODPOVEDNOSŤ ZA PORUŠENIE POVINNOSTÍ

Správne delikty

§ 32

Príslušný okresný úrad môže uložiť pokutu do výšky 300 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie, ktorá

- a) nesplní úlohy spojené s prípravou a so zabezpečením obrannej infraštruktúry podľa rozhodnutia príslušného okresného úradu podľa § 18 ods. 1 písm. a),
- b) nespracuje plány ochrany alebo obrany stavieb a budov alebo nezabezpečí ich ochranu alebo obranu podľa § 18 ods. 1 písm. b),
- c) neumožní orgánom uvedeným v § 10 a 16 vykonať kontrolu svojej pripravenosti na plnenie úloh v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ pre potreby obrany štátu a nezúčastní sa na tejto kontrole podľa § 18 ods. 1 písm. c),
- d) neposkytne v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ ubytovanie príslušníkom ozbrojených síl, ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a osobám, ktoré plnia úlohy hospodárskej mobilizácie, alebo neposkytne vecné prostriedky na plnenie úloh obrany štátu na základe rozhodnutia okresného úradu podľa § 18 ods. 1 písm. d),
- e) nezabezpečí uskladňovanie, doplňovanie a ochraňovanie majetku štátu určeného na plnenie úloh potrebných na obranu štátu v čase vojny alebo vojnového stavu⁷⁾ podľa § 18 ods. 1 písm. e).

§ 33

(1) Pokutu právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie uloží príslušný okresný úrad do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení alebo nesplnení povinnosti podľa § 32 dozvedel, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu alebo nesplneniu tejto povinnosti došlo.

(2) Pri ukladaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť porušenia alebo nesplnenia povinnosti podľa § 32, na čas trvania protiprávneho konania, na mieru zavinenia a na okolnosti, za ktorých bola takáto povinnosť porušená alebo nesplnená.

(3) Príslušný okresný úrad môže v rozhodnutí o uložení pokuty povinnému súčasne uložiť, aby vykonal opatrenia na nápravu protiprávneho stavu, za ktorého spôsobenie mu bola pokuta uložená. Na vykonanie týchto opatrení mu zároveň určí primeranú lehotu. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, môže mu príslušný okresný úrad uložiť ďalšiu pokutu až do výšky 1 000 000 Sk.

(4) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená.

(5) Výnosy z pokút uložených za správne delikty sú príjmom štátneho rozpočtu.

(6) Na prejednávanie správnych deliktov podľa tohto zákona v prvom stupni je príslušný okresný úrad podľa sídla právnickej osoby alebo miesta trvalého pobytu fyzickej osoby oprávnenej na podnikanie.

Ô S M A Č A S Ť

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 34

Spoločné ustanovenia

Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,²⁴⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 35

Prechodné ustanovenie

(1) Konania okresných vojenských správ a úradov vojenských správ, ktoré sa začali pred 1. marcom 2002 a do nadobudnutia účinnosti zákona sa neskončili, dokončia územné vojenské správy a vyššie vojenské správy zriadené podľa tohto zákona; v začatých konaniach sa pokračuje podľa tohto zákona, ak je to pre účastníka konania výhodnejšie, podľa osobitného predpisu.

(2) Práva a povinnosti vyplývajúce z pracovno-právnych vzťahov a obdobných pracovných vzťahov zamestnancov Úradu vojenskej správy so sídlom v Bratislave prechádzajú na Vyššiu vojenskú správu

²²⁾ Napríklad Zákonník práce, Občiansky zákonník.

²³⁾ Občiansky zákonník.

²⁴⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

Bratislava, Úradu vojenskej správy so sídlom v Banskej Bystrici prechádzajú na Vyššiu vojenskú správu Banská Bystrica a Úradu vojenskej správy so sídlom v Košiciach prechádzajú na Vyššiu vojenskú správu Košice. Práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov a obdobných pracovných vzťahov zamestnancov doterajšej okresnej vojenskej správy prechádzajú na územnú vojenskú správu, ktorej územným obvodom bude územný obvod okresnej vojenskej správy.

(3) Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „úrad vojenskej správy“ alebo „okresná vojenská správa“, rozumie sa tým „vyššia vojenská správa“ a „územná vojenská správa“.

§ 36

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. zákon č. 40/1961 Zb. o obrane Československej socialistickej republiky v znení zákona č. 101/1964 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 17/1976 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z.,
2. vládne nariadenie č. 41/1961 Zb. o ubytovaní ozbrojených síl,
3. vládne nariadenie č. 42/1961 Zb. o vyvlastnení pre účely obrany v znení vládneho nariadenia č. 44/1963 Zb.

§ 37

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

320**Z Á K O N**

z 23. mája 2002

o brannej povinnosti

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
BRANNÁ POVINNOSŤ

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje rozsah brannej povinnosti, odvodné konanie, povinnú vojenskú službu, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na výkon povinnej vojenskej služby, vojenskú evidenciu a opatrenia v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.¹⁾

§ 2

Rozsah brannej povinnosti

Branná povinnosť je povinnosť štátneho občana Slovenskej republiky²⁾ (ďalej len „občan“)

- a) podrobiť sa odvodu (§ 7) a
b) vykonať povinnú vojenskú službu (§ 10 ods. 2) alebo inú službu³⁾ namiesto povinnej vojenskej služby.

§ 3

Vznik brannej povinnosti

(1) Branná povinnosť vzniká občanovi – mužovi dňom, ktorým dovŕši 18 rokov veku (ďalej len „branec“) a zaniká dňom, ktorým dovŕši 55 rokov veku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Občanovi, ktorý má trvalý pobyt v cudzine, vzniká branná povinnosť až po prihlásení sa na trvalý pobyt v Slovenskej republike.

(3) Osobe, ktorá nadobudla štátne občianstvo Slovenskej republiky, po dovŕšení 18 rokov veku vzniká branná povinnosť dňom nadobudnutia tohto občianstva.

(4) Osobe, ktorá má viac štátnych občianstiev, vzniká branná povinnosť, ak má trvalý pobyt v Slovenskej republike.

§ 4

Dobrovoľné prevzatie brannej povinnosti

(1) Občan, ktorému nevzniká branná povinnosť podľa § 3 ods. 1, alebo cudzinec môže na základe písomnej žiadosti dobrovoľne prevziať brannú povinnosť, ak splnil podmienky ustanovené brancovi týmto zákonom.

(2) Branná povinnosť prevzatá podľa odseku 1 vzniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia územnej vojenskej správy o dobrovoľnom prevzatí brannej povinnosti a zaniká dňom, ktorým občan alebo cudzinec dovŕši 55 rokov veku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Dobrovoľné prevzatie brannej povinnosti cudzincom povoľuje prezident Slovenskej republiky v čase vojny alebo vojnového stavu na základe písomnej žiadosti cudzinca podanej Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“), ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Dobrovoľne prevziať brannú povinnosť možno len v celom jej rozsahu.

(5) Žiadosť o dobrovoľné prevzatie brannej povinnosti musí obsahovať tieto údaje o žiadateľovi:

- a) meno a priezvisko,
- b) miesto trvalého pobytu,
- c) štátnu príslušnosť,
- d) rodné číslo a miesto narodenia,
- e) dôvod dobrovoľného prevzatia brannej povinnosti.

(6) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy podľa odseku 2 alebo proti rozhodnutiu prezidenta Slovenskej republiky podľa odseku 3 sa nemožno odvolať.

§ 5

Zánik brannej povinnosti

- (1) Branná povinnosť zaniká tomu, kto
- a) bol odvedený v rozpore so zákonom na základe právoplatného rozhodnutia o zrušení odvodného rozhodnutia z dôvodu nezákonnosti,
 - b) sa stal trvalo nespôsobilým vykonať povinnú vojenskú službu na základe právoplatného odvodného rozhodnutia (§ 8 ods. 12),

¹⁾ Čl. 2 až 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení zákona č. 70/1997 Z. z.

³⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1995 Z. z. o civilnej službe a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti v znení neskorších predpisov a zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

- c) sa stal trvalo nespôsobilým vykonať povinnú vojenskú službu na základe právoplatného rozhodnutia v prieskumnom konaní,
- d) prestal byť štátnym občanom Slovenskej republiky,
- e) dovŕšil vek 55 rokov a nevykonáva povinnú vojenskú službu v čase, keď bola nariadená mimoriadna služba, na základe ktorej sa predlžuje jeho branná povinnosť až do prepustenia z tejto služby,
- f) vykonal inú službu namiesto povinnej vojenskej služby,
- g) umrel alebo ho vyhlásili za mŕtveho.⁴⁾

(2) Branná povinnosť zaniká aj ženám, ktoré túto povinnosť prevzali dobrovoľne a neukončili úspešne štúdium na vojenskej škole.

DRUHÁ ČASŤ ODVODNÉ KONANIE

§ 6

Povinnosti branca

- (1) Branec je povinný
- a) podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu u ošetrojúceho lekára,
 - b) doručiť územnej vojenskej správe do 31. januára roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom dovŕšil 18 rokov, vyplnený dotazník branca,
 - c) podrobiť sa odvodu (§ 7),
 - d) podrobiť sa odbornému lekárskemu vyšetreniu v zdravotníckom zariadení, ktoré určí lekár územnej vojenskej správy, s cieľom získať podklady na rozhodnutie územnej vojenskej správy.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 písm. b) a c) sa nevzťahuje na branca, ktorý je

- a) na základe rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne⁵⁾ uznaný za invalidného alebo ťažko zdravotne postihnutého,
- b) pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorému bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená.

(3) Branec podľa odseku 2 alebo jeho zákonný zástupca je povinný územnej vojenskej správe doručiť originál alebo úradne overenú kópiu dokladu o invalidite, o ťažkom zdravotnom postihnutí alebo o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony, na základe ktorého územná vojenská správa rozhodne o nespôsobilosti branca vykonať povinnú vojenskú službu.

§ 7

Odvod

(1) Účelom odvodu branca je posúdiť jeho zdravotný stav a rozhodnúť o spôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu. Odvod je pravidelný (§ 8) alebo mimoriadny (§ 28).

(2) Odvod vykonáva územná vojenská správa, ktorá si na tento účel zriaďuje odvodnú komisiu v zložení

- a) predseda – riaditeľ územnej vojenskej správy alebo ním poverený zástupca,
- b) lekár územnej vojenskej správy alebo lekár určený riaditeľom vyššej vojenskej správy,
- c) lekár určený príslušným štátnym okresným lekárom,
- d) prednosta okresného úradu príslušného podľa miesta trvalého pobytu branca alebo ním poverený zamestnanec.

(3) Odvod zabezpečujú

- a) zamestnanci územnej vojenskej správy určení jej riaditeľom,
- b) zdravotná sestra a laborant určení príslušným štátnym okresným lekárom,
- c) zamestnanci okresného úradu určení prednostom okresného úradu.

(4) Pri odvode môže byť prítomný starosta obce, v ktorej má občan trvalý pobyt, alebo ním poverený zástupca.

§ 8

Pravidelný odvod

(1) Pravidelný odvod branca sa vykonáva v termínoch, ktoré určuje ministerstvo obrany.

(2) Branca povolá na odvod územná vojenská správa písomným predvolaním. Územná vojenská správa doručí brancovi písomné predvolanie najneskôr 15 dní pred termínom konania pravidelného odvodu.

(3) Branec je povinný dostaviť sa na miesto pravidelného odvodu v termíne určenom v písomnom predvolaní. Pri odvode je branec povinný preukázať svoju totožnosť.

(4) Ak sa branec nedostaví na miesto pravidelného odvodu podľa odseku 3 a neoznámi vznik prekážky podľa odseku 6, môže byť predvedený. O možnosti predvedenia územná vojenská správa upovedomí branca v písomnom predvolaní.

(5) Ak územná vojenská správa nepovolá branca písomným predvolaním, branec je povinný dostaviť sa na miesto pravidelného odvodu v termíne určenom vo verejnej vyhláške o konaní pravidelných odvodov.

(6) Branec je povinný bezodkladne oznámiť územnej vojenskej správe podľa miesta trvalého pobytu vznik príčiny alebo prekážky, ktorá mu bráni dostaviť sa na pravidelný odvod, a jej zánik.

(7) Ak sa branec nemôže dostaviť v určenom termíne na pravidelný odvod z dôvodu

- a) choroby alebo úrazu doloženého písomným lekárskeym potvrdením,
- b) zaistenia, zadržania, zatknutia, väzby alebo výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- c) inej prekážky, ktorá môže vzniknúť nezávisle od neho a je preukázaná originálom alebo úradne overenou kópiou,

územná vojenská správa povolá takého branca na odvod v inom termíne.

⁴⁾ § 195 až 200 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zákona č. 519/1991 Zb.

⁵⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

(8) Branec povolaný na pravidelný odvod je povinný podrobiť sa lekárskej prehliadke, ktorú vykonajú lekári odvodnej komisie.

(9) Ošetrojúci lekár je povinný na základe žiadosti lekára územnej vojenskej správy zapožičať na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na 14 dní, zdravotnú dokumentáciu branca s cieľom posúdiť jeho zdravotnú spôsobilosť na výkon povinnej vojenskej služby.

(10) Územná vojenská správa na základe posúdenia odvodnej komisie o spôsobilosti branca vykonať povinnú vojenskú službu vydá odvodné rozhodnutie o

- a) spôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu s výrokom „ODVEDENÝ“,
- b) trvalej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu s výrokom „NEODVEDENÝ“,
- c) dočasnej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu zo zdravotných dôvodov s výrokom „DOČASNE NEODVEDENÝ“; rozhodnutie o dočasnej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu môže územná vojenská správa vydať najmenej na 12 mesiacov, najviac však na 24 mesiacov. Najneskôr do uplynutia 24 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti odvodného rozhodnutia o dočasnej nespôsobilosti rozhodne územná vojenská správa o spôsobilosti alebo o trvalej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu.

(11) Branec, ktorý je podľa právoplatného odvodného rozhodnutia spôsobilý vykonať povinnú vojenskú službu, stáva sa odvedencom.

(12) Brancovi, ktorý je podľa právoplatného odvodného rozhodnutia trvale nespôsobilý vykonať povinnú vojenskú službu, územná vojenská správa vydá preukaz o trvalej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu.

(13) Branca, ktorý má trvalý pobyt v Slovenskej republike a nenachádza sa na jej území v termíne určenom na vykonanie odvodu, povolá územná vojenská správa na pravidelný odvod po jeho návrate na územie Slovenskej republiky.

(14) Zdravotnú spôsobilosť brancov na plnenie brannej povinnosti a podmienky zdravotnej klasifikácie odvedencov a vojakov na výkon povinnej vojenskej služby a jednotlivých vojenských odborností vojakov povinnej vojenskej služby ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 9

Preskúmanie právoplatného odvodného rozhodnutia

(1) Preskúmanie právoplatného odvodného rozhodnutia vydaného podľa § 8 ods. 10 územnou vojenskou správou môže vykonať príslušná vyššia vojenská správa do troch rokov odo dňa jeho právoplatnosti.

(2) Ak sa preskúmava právoplatné odvodné rozhodnutie podľa odseku 1, príslušná vyššia vojenská správa zriaďuje vyššiu odvodnú komisiu v zložení

- a) predseda – riaditeľ príslušnej vyššej vojenskej správy alebo ním poverený zástupca,
- b) lekár príslušnej vyššej vojenskej správy a dvaja lekári územných vojenských správ určení riaditeľom vyššej vojenskej správy,
- c) zamestnanec príslušnej vyššej vojenskej správy určený riaditeľom príslušnej vyššej vojenskej správy.

(3) Preskúmanie právoplatného odvodného rozhodnutia vydaného podľa § 8 ods. 10 územnou vojenskou správou môže vykonať z vlastného podnetu alebo z iného podnetu ministerstvo obrany do troch rokov odo dňa jeho právoplatnosti, ak príslušná vyššia vojenská správa

- a) nezačala konanie, hoci na to bola povinná, alebo
- b) nerozhodla v ustanovenej lehote.⁶⁾

(4) Členom vyššej odvodnej komisie nesmie byť osoba, ktorá bola v tej istej veci členom odvodnej komisie územnej vojenskej správy.

(5) Na preskúmanie právoplatného odvodného rozhodnutia podľa odseku 2 a na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam príslušnej vyššej vojenskej správy vydaných podľa odseku 1 ministerstvo obrany zriaďuje päťčlennú ústrednú vojenskú lekársku komisiu. Ústrednú vojenskú lekársku komisiu riadi predseda, ktorého vymenúva a odvoláva minister obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister obrany“). Ďalších členov tejto komisie na návrh jej predsedu vymenúva a odvoláva minister obrany.

(6) Ošetrojúci lekár občana je povinný na základe žiadosti lekára príslušnej vyššej vojenskej správy alebo lekára ústrednej vojenskej lekárskej komisie zapožičať na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na sedem dní, zdravotnú dokumentáciu občana s cieľom preskúmať jeho zdravotnú spôsobilosť na výkon povinnej vojenskej služby.

(7) Ak je na preskúmanie potrebné odborné lekárske vyšetrenie, občan sa podrobí lekárskemu vyšetreniu vo vojenskom zdravotníckom zariadení, ktoré určí lekár príslušnej vyššej vojenskej správy alebo lekár ústrednej vojenskej lekárskej komisie.

(8) Rozhodnutie o preskúmaní právoplatného odvodného rozhodnutia podľa odseku 1 vydá vyššia vojenská správa.

(9) Rozhodnutie o preskúmaní právoplatného odvodného rozhodnutia podľa odseku 3 vydá ministerstvo obrany.

(10) Proti rozhodnutiu o preskúmaní právoplatného rozhodnutia podľa odseku 8, ktorým sa zrušuje alebo mení rozhodnutie podľa odseku 1, možno podať odvolanie.

(11) Proti rozhodnutiu o preskúmaní právoplatného rozhodnutia podľa odseku 9, ktorým sa zrušuje alebo mení rozhodnutie podľa odseku 2, možno podať rozklad.

⁶⁾ § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

TRETIA ČASŤ**POVINNÁ VOJENSKÁ SLUŽBA**

§ 13

§ 10

Druhy povinnej vojenskej služby

(1) Povinnú vojenskú službu vykonáva odvedenec v ozbrojených silách Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“).

(2) Druhy povinnej vojenskej služby sú

- a) základná služba,
- b) náhradná služba,
- c) zdokonaľovacia služba,
- d) mimoriadna služba.

Základná služba a náhradná služba

§ 11

(1) Základná služba trvá deväť mesiacov, ak tento zákon neustanovuje inak. Základnú službu je povinný vykonať odvedenec, ktorý bol povolaný na jej vykonanie územnou vojenskou správou. Do času výkonu základnej služby sa započítava aj výkon mimoriadnej služby.

(2) Náhradná služba trvá tri mesiace, ak tento zákon neustanovuje inak. Náhradnú službu (§ 13 ods. 2) je povinný vykonať odvedenec alebo príslušník ozbrojených síl (ďalej len „vojak“), ktorý bol určený a povolaný na jej vykonanie územnou vojenskou správou. Do času výkonu náhradnej služby sa započítava výkon základnej služby a výkon mimoriadnej služby.

(3) Základná služba a náhradná služba sa začínajú prezentáciou odvedenca v deň jeho skutočného nástupu do vojenského útvaru.

(4) Prezentáciou podľa odseku 3 sa rozumie overenie totožnosti odvedenca, odobratie povolávacieho rozkazu odvedencovi, vykonanie lekárskej prehliadky odvedenca lekárom vojenského útvaru a oznámenie odvedencovi jeho zaradenie do funkcie v určenom vojenskom útvaru. Po prezentácii sa odvedenec stáva vojakom.

§ 12

(1) Základná služba alebo náhradná služba sa končí prevzatím prepúšťacích dokladov od služobného orgánu⁷⁾ vo vojenskom útvaru, v ktorom vojak vykonával základnú službu alebo náhradnú službu; ak prepúšťacie doklady neprevzal, uplynutím dňa prepustenia z výkonu základnej služby alebo náhradnej služby.

(2) Termíny nástupu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby a termíny prepustenia z výkonu základnej služby alebo náhradnej služby určí ministerstvo obrany.

(1) Na výkon náhradnej služby možno určiť odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby prerušený pred uplynutím troch mesiacov základnej služby, alebo vojaka vo výkone základnej služby, ktorý ešte nevykonal tri mesiace základnej služby, na základe písomnej žiadosti z dôvodu hodného osobitného zreteľa, najmä ak

- a) je otcom dieťaťa, ktoré s ním žije v domácnosti,⁸⁾
- b) mu bolo rozhodnutím súdu zverené do výchovy dieťa a žije s ním v domácnosti,
- c) sa stane jediným živiťelom rodinného príslušníka odkázaného na neho výživou a tohto rodinného príslušníka nemožno zabezpečiť dávkami sociálnej pomoci, alebo ak rodinný príslušník, ktorý sa stará o iného rodinného príslušníka, stane sa neschopným túto povinnosť plniť,
- d) je rozhodnutím súdu ustanovený za opatrovníka invalidnej osoby alebo osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, alebo osoby, ktorej bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená, a starostlivosť o tieto osoby nemožno zabezpečiť inak, najmä umiestnením v zariadení sociálnych služieb alebo opatrovateľskou službou,
- e) ho postihnú následky mimoriadnej udalosti alebo úmrtia rodinného príslušníka, ktoré podstatne ovplyvnia život jeho rodiny,
- f) má len jedného rodiča, s ktorým žije v domácnosti aspoň jeden maloletý súrodenec alebo iný rodinný príslušník.

(2) Na výkon náhradnej služby sa určuje odvedenec na základe žiadosti z dôvodu hodného osobitného zreteľa podľa odseku 1 alebo ten, ktorý bez vlastnej viny bol odvedený po 31. decembri roku, v ktorom dovŕšil 30 rokov veku, alebo bez vlastnej viny nebol povolaný na výkon základnej služby do 31. decembra roku, v ktorom dovŕšil 30 rokov veku, alebo ten, ktorý požiadal o prijatie do služobného pomeru profesionálneho vojaka, splňa podmienky na prijatie do služobného pomeru⁹⁾ s výnimkou vykonania základnej služby alebo náhradnej služby a bude pred určením na výkon náhradnej služby zaradený do prípravy na výkon profesionálnej služby.

(3) O žiadosti o určenie na výkon náhradnej služby podľa odsekov 1 a 2 rozhoduje územná vojenská správa.

(4) K žiadosti o určenie na výkon náhradnej služby je odvedenec alebo vojak povinný pripojiť úradne overenú kópiu dokladu potvrdzujúceho dôvody v nej uvedené.

(5) Odvedenec alebo vojak, ktorému bol výkon základnej služby prerušený, je povinný bezodkladne oznámiť územnej vojenskej správe zánik dôvodov, na základe ktorých žiadal o určenie na výkon náhradnej služby alebo na základe ktorých bol určený na výkon náhradnej služby. Rozhodnutie o určení na výkon náhradnej služby sa v tomto prípade zruší.

⁷⁾ § 4 zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení zákona č. 10/2000 Z. z.

⁸⁾ § 115 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

⁹⁾ § 8 až 10 zákona č. 370/1997 Z. z. v znení zákona č. 10/2000 Z. z.

(6) Za rodinného príslušníka sa na účely tohto zákona považujú manžel alebo druh, deti, rodičia, súrodenci a iné blízke osoby.¹⁰⁾

§ 14

Povolanie a nástup na výkon základnej služby alebo náhradnej služby

(1) Odvedenec sa povoláva na výkon základnej služby alebo náhradnej služby spravidla v roku nasledujúcom po kalendárnom roku, v ktorom bol odvedený.

(2) Územná vojenská správa povolá odvedenca na výkon základnej služby alebo náhradnej služby povolávacím rozkazom. Územná vojenská správa doručí odvedencovi povolávací rozkaz najneskôr 15 dní pred termínom nástupu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby; výnimočne možno túto lehotu skrátiť na základe písomného súhlasu odvedenca. Doručenie povolávacieho rozkazu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby odvedencovi môže vykonať územná vojenská správa v súčinnosti s obcou.

(3) Vzor povolávacieho rozkazu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

(4) Ak pri doručovaní povolávacieho rozkazu nebude odvedenec dosiahnuteľný, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu bude povolávací rozkaz doručený znovu v určený deň a hodinu. Ak opätovné doručenie povolávacieho rozkazu nebude úspešné, územná vojenská správa môže požiadať príslušný útvar Policajného zboru o predvedenie odvedenca.

(5) Odvedencovi predvedenému podľa odseku 4 územná vojenská správa odovzdá povolávací rozkaz do vlastných rúk.

(6) Ak odvedenec bezdôvodne odoprel prevzatie povolávacieho rozkazu, považuje sa povolávací rozkaz odvedencovi za doručený, a to dňom, keď prevzatie odoprel. Na to musí doručovateľ odvedenca upozorniť.

(7) Povolávací rozkaz oprávňuje odvedenca na cestu verejnou autobusovou dopravou¹¹⁾ a verejnou osobnou dopravou na dráhe¹²⁾ z miesta trvalého pobytu na miesto určenia a vojaka po skončení základnej služby alebo náhradnej služby späť do miesta trvalého pobytu bez úhrady cestovného.

(8) Odvedenec je povinný dostaviť sa podľa povolávacieho rozkazu v určený deň a určenú hodinu na určené miesto.

(9) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy podľa odseku 2 o povolani odvedenca na výkon základnej služby alebo náhradnej služby sa nemožno odvolať.

(10) Odvedenec je povinný územnej vojenskej správe bezodkladne oznámiť dôvody, pre ktoré nemôže v ur-

čený deň nastúpiť na výkon základnej služby alebo náhradnej služby a tieto dôvody preukázať originálom alebo úradne overenou kópiou dokladu.

(11) Odvedenec je povinný územnej vojenskej správe bezodkladne oznámiť zánik dôvodov, pre ktoré nemohol v určený deň nastúpiť na výkon základnej služby alebo náhradnej služby.

(12) Odvedencovi, ktorý nemohol nastúpiť na výkon základnej služby alebo náhradnej služby v určený deň, územná vojenská správa rozhodnutím odloží nástup na výkon základnej alebo náhradnej služby a povolá odvedenca na výkon základnej služby alebo náhradnej služby v inom nástupnom termíne.

(13) Odvedenca, ktorý sa dlhodobo zdržuje v zahraničí, povolá územná vojenská správa na výkon základnej služby alebo náhradnej služby po návrate do Slovenskej republiky.

§ 15

Odklad nástupu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby

(1) Odvedencovi, ktorý sa pripravuje na budúce povolanie, alebo z vážnych rodinných dôvodov môže územná vojenská správa na základe písomnej žiadosti povoliť odklad nástupu na výkon základnej služby alebo náhradnej služby (ďalej len „odklad“), a to najdlhšie do konca roku, v ktorom dovŕši 25 rokov veku.

(2) Odvedencovi, ktorý bol prijatý na štúdium na vysokej škole, môže územná vojenská správa na základe písomnej žiadosti povoliť odklad, najdlhšie však do konca roku, v ktorom dovŕši 27 rokov veku.

(3) K žiadosti o odklad alebo o predĺženie odkladu je odvedenec povinný pripojiť originál alebo úradne overenú kópiu rozhodnutia o prijatí na štúdium alebo originál alebo úradne overenú kópiu dokladu, ktorý potvrdzuje dôvody, pre ktoré žiada o udelenie odkladu. Odvedenec, ktorému bol povolený odklad z dôvodu prípravy na budúce povolanie alebo prijatia na štúdium na vysokej škole, je povinný preukázať každoročne do 31. októbra pokračovanie v štúdiu alebo pokračovanie v príprave na budúce povolanie potvrdením o návšteve školy.

(4) O odklad pre odvedenca môže s jeho súhlasom žiadať zamestnávateľ, ktorý plní úlohy súvisiace so zabezpečením obrany štátu alebo civilnej ochrany obyvateľstva a ktorý bez tohto odvedenca nemôže plniť určené úlohy a nemôže za neho získať primeranú náhradu, najdlhšie však do konca roka, v ktorom odvedenec dovŕši 25 rokov veku.

(5) Odvedenec je povinný bezodkladne oznámiť územnej vojenskej správe zánik dôvodov, na základe ktorých mu bol odklad povolený. Rozhodnutie o odklade v takom prípade územná vojenská správa zruší a povolá odve-

¹⁰⁾ § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník.

¹¹⁾ § 6 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.

¹²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

denca na výkon základnej služby alebo náhradnej služby v nasledujúcich rokoch.

(6) Odvedenec, ktorému bol povolený odklad, bude povolaný na výkon základnej služby alebo náhradnej služby v roku, v ktorom sa odklad končí alebo v nasledujúcich rokoch.

(7) Vláda Slovenskej republiky môže každoročne určiť počet odvedencov, ktorým možno na základe žiadosti ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy povoliť odklad z dôvodov prípravy na plnenie úloh ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, najdlhšie však do konca roka, v ktorom odvedenec dovŕši 27 rokov veku.

§ 16

Prerušenie výkonu základnej služby alebo náhradnej služby

(1) Vojakovi, ktorý vykonáva základnú službu alebo náhradnú službu, služobný orgán preruší výkon základnej služby alebo náhradnej služby na základe

- a) rozhodnutia vlády Slovenskej republiky o znížení početného stavu ozbrojených síl,
- b) rozhodnutia ministerstva obrany o hromadnom prepustení vojakov jedného nástupného termínu z výkonu základnej služby alebo náhradnej služby,
- c) rozhodnutia vojenského zdravotníckeho zariadenia po vykonanom prieskumnom konaní (§ 24), ak je vojak dočasne nespôsobilý vykonávať vojenskú službu,
- d) lekárskej správy o tehotenstve ženy,
- e) právoplatného rozhodnutia súdu o odsúdení vojaka na nepodmienečný trest odňatia slobody a doručenia nariadenia súdu o nástupe do výkonu trestu odňatia slobody dňom nástupu do výkonu trestu odňatia slobody, ak sa výkon trestu odňatia slobody nevykonáva vo vojenskom nápravnom útvare,
- f) právoplatného rozhodnutia súdu o vzatí do väzby dňom vzatia do väzby.

(2) Prerušenie výkonu základnej služby alebo náhradnej služby z dôvodov podľa odseku 1 vyhlási služobný orgán v písomnom vojenskom rozkaze. Proti rozhodnutiu o prerušení výkonu základnej služby alebo náhradnej služby sa nemožno odvolať.

(3) Vojakovi, ktorý vykonáva základnú službu alebo náhradnú službu, možno výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušiť na základe jeho písomnej žiadosti z dôvodov hodných osobitného zreteľa uvedených v § 13 ods. 1 alebo zo študijných dôvodov. O žiadosti rozhoduje územná vojenská správa.

(4) Vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, je povinný po zániku dôvodov, pre ktoré mu bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, túto skutočnosť bezodkladne oznámiť územnej vojenskej správe. Územná vojenská správa ho povolá na dokončenie výkonu základnej služby alebo náhradnej služby v najkratšom možnom termíne.

(5) Na povolanie vojaka, ktorému bol výkon základ-

nej služby alebo náhradnej služby prerušený, na dokončenie výkonu základnej služby alebo náhradnej služby sa primerane vzťahujú ustanovenia § 14 ods. 4 až 13.

§ 17

Odpustenie výkonu základnej služby alebo náhradnej služby a odpustenie zostatku výkonu základnej služby alebo náhradnej služby

(1) Odvedencovi a vojakovi, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, alebo vojakovi v základnej službe alebo náhradnej službe, ktorému zomrel súrodeneц v priamej súvislosti s výkonom povinnej vojenskej služby, alebo ak na riešenie jeho vážnych rodinných problémov nepostačujú opatrenia podľa § 13, § 15 alebo § 16, môže minister obrany na základe žiadosti odvedenca alebo vojaka vykonanie základnej služby alebo náhradnej služby, alebo ich nevykonanú časť odpustiť.

(2) Odvedencovi, ktorý bez vlastnej viny nenastúpil na výkon základnej služby alebo náhradnej služby do 30 rokov veku, alebo ak bol bez vlastnej viny odvedený po dovŕšení 30 rokov veku, môže minister obrany na základe písomnej žiadosti odvedenca výkon základnej služby alebo náhradnej služby odpustiť.

(3) Proti rozhodnutiu ministra obrany podľa odseku 1 a 2 sa nemožno odvolať.

(4) Vojakovi, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, môže minister obrany na základe písomnej žiadosti vojaka zostatok výkonu základnej služby alebo náhradnej služby odpustiť, ak

- a) mu bol výkon základnej služby prerušený podľa § 16 ods. 1 písm. a), b), d) a ods. 3 a zostatok výkonu základnej služby nepresahuje tri mesiace,
- b) vykonal základnú službu v trvaní viac ako dva mesiace a v čase prerušenia výkonu základnej služby bol určený na výkon náhradnej služby alebo
- c) vykonal náhradnú službu v trvaní viac ako dva mesiace.

(5) Vojakom vo výkone základnej služby alebo náhradnej služby sa pri hromadnom prepustení odpúšťa zostatok výkonu základnej služby alebo náhradnej služby, ak zostatok nepresahuje desať dní. Tento čas sa považuje za výkon základnej služby alebo náhradnej služby. Hromadným prepustením vojakov z výkonu základnej služby alebo náhradnej služby sa rozumie prepustenie vojakov základnej služby alebo náhradnej služby, ktorí nastúpili na jej výkon v jednom nástupnom termíne.

(6) Vojakovi, ktorému bol výkon základnej služby prerušený podľa § 16 ods. 1 písm. c), môže minister obrany alebo ním poverený služobný orgán na základe písomnej žiadosti vojaka odpustiť zostatok výkonu základnej služby, ak zostatok výkonu základnej služby nepresahuje tri mesiace.

§ 18

Zdokonaľovacia služba

(1) Zdokonaľovaciu službu je povinný podľa potrieb ozbrojených síl vykonať

- a) vojak, ktorý vykonal základnú službu alebo náhradnú službu, alebo vojak, ktorý skončil prípravnú službu a nevykonáva profesionálnu službu¹³⁾, alebo vojak, ktorý skončil výkon profesionálnej služby a branná povinnosť mu ešte trvá,
- b) vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený a ktorému bol zostatok výkonu základnej služby alebo náhradnej služby odpustený,
- c) vojak, ktorý skončil služobný pomer v Policajnom zbore, Zbore väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polícii, Slovenskej informačnej službe, colnej správe, Hasičskom a záchrannom zbore alebo v Národnom bezpečnostnom úrade a branná povinnosť mu ešte trvá.

(2) Na zabezpečenie pripravenosti ozbrojených síl vykonáva vojak uvedený v odseku 1 (ďalej len „vojak v zálohe“) zdokonaľovaciu službu podľa potrieb ozbrojených síl v celkovej dĺžke

- a) do 12 týždňov – mužstvo alebo poddôstojníci,
- b) do 16 týždňov – práporčiaci, dôstojníci alebo generáli; do tohto času sa započítava aj zdokonaľovacia služba, ktorú vykonali ako mužstvo a poddôstojníci.

(3) Vojaka v zálohe povoláva na výkon zdokonaľovacej služby územná vojenská správa povolávacím rozkazom. Územná vojenská správa vojakovi v zálohe doručí povolávací rozkaz najneskôr 30 dní pred termínom nástupu na výkon zdokonaľovacej služby; výnimočne sa písomným súhlasom vojaka v zálohe možno túto lehotu skrátiť.

(4) Vzor povolávacieho rozkazu vojaka v zálohe na zdokonaľovaciu službu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

(5) Povolávací rozkaz oprávňuje vojaka v zálohe povolaneho na výkon zdokonaľovacej služby na cestu verejnou autobusovou dopravou a verejnou osobnou dopravou na dráhe z miesta trvalého pobytu na miesto určenia a späť bez úhrady cestovného.

(6) Vojak v zálohe je povinný dostaviť sa podľa povolávacieho rozkazu v určený deň a hodinu na určené miesto výkonu zdokonaľovacej služby.

(7) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy o povolaní vojaka v zálohe na výkon zdokonaľovacej služby podľa odseku 3 sa nemožno odvolať.

(8) Územná vojenská správa na základe písomnej žiadosti vojaka v zálohe alebo z vlastného rozhodnutia výkon zdokonaľovacej služby odpustí vojakovi v zálohe

- a) pripravenému vykonávať predurčenú vojnovú funkciu v ozbrojených silách,
- b) zaradenému do zálohy po skončení výkonu profesionálnej služby,
- c) ktorému výkon mimoriadnej služby presiahol celkovú dĺžku zdokonaľovacej služby.

(9) Vojakovi v zálohe môže územná vojenská správa na základe písomnej žiadosti z dôvodu hodného osobitného zreteľa (§ 13 ods. 1) povoliť odklad nástupu na výkon zdokonaľovacej služby a povolá ho na jej výkon v inom termíne.

(10) Žiadosť o odklad výkonu zdokonaľovacej služby môže so súhlasom zamestnanca – vojaka v zálohe – podať aj jeho zamestnávateľ, ak bez tohto zamestnanca nemôže plniť pracovné úlohy a nemá za neho primeranú náhradu.

(11) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy o odpustení výkonu zdokonaľovacej služby alebo proti rozhodnutiu o odklade výkonu zdokonaľovacej služby sa nemožno odvolať.

(12) Služobný orgán predčasne prepustí vojaka v zálohe z výkonu zdokonaľovacej služby na základe rozhodnutia o

- a) zdravotnej nespôsobilosti vykonávať zdokonaľovaciu službu,
- b) vzatí do väzby alebo určení nástupu do výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody,
- c) povolení odkladu vykonať zdokonaľovaciu službu.

(13) Vojakovi v zálohe predčasne prepustenému z výkonu zdokonaľovacej služby sa do celkovej dĺžky výkonu zdokonaľovacej služby započítava len skutočne vykonaný čas.

§ 19

Nahrádzanie a odpustenie zmeškaného času výkonu povinnej vojenskej služby

(1) Vojak, ktorý vykonáva povinnú vojenskú službu, je povinný nahradiť čas výkonu povinnej vojenskej služby, ktorý zmeškal z dôvodu

- a) prekročenia celkovej dĺžky riadnej dovolenky alebo mimoriadnej dovolenky,
- b) čerpania dovolenky bez nároku na peňažné náležitosti,
- c) umiestnenia do oddelenia výkonu disciplinárnych trestov,
- d) výkonu trestu vo vojenskom nápravnom útvare,
- e) svojmocného vzdialenia,
- f) choroby alebo úrazu, ak choroba alebo úraz vznikli alebo sa zhoršili úmyselným zavinením vojaka.

(2) Nahradenie zmeškaného času výkonu povinnej vojenskej služby podľa odseku 1 písm. a) až e) v rozsahu nepresahujúcom 30 dní môže odpustiť minister obrany.

(3) Proti rozhodnutiu podľa odseku 2 sa nemožno odvolať.

§ 20

Dočasné oslobodenie od výkonu povinnej vojenskej služby

(1) Od výkonu povinnej vojenskej služby je občan dočasne oslobodený počas výkonu funkcie

- a) prezidenta Slovenskej republiky,

¹³⁾ Zákon č. 370/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- b) člena vlády Slovenskej republiky a vedúceho ostatných ústredných orgánov štátnej správy,
- c) poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,
- d) verejného ochrancu práv,
- e) sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky,
- f) člena Súdnej rady Slovenskej republiky,
- g) generálneho prokurátora Slovenskej republiky,
- h) predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
- i) guvernéra Národnej banky Slovenska,
- j) prednostu krajského úradu a prednostu okresného úradu,
- k) predsedu vyššieho územného celku,
- l) primátora mesta a starostu obce.

(2) Od výkonu povinnej vojenskej služby od začatia volebnej kampane až do skončenia volieb je dočasne oslobodený občan zapísaný na kandidátskej listine na funkciu

- a) prezidenta Slovenskej republiky,
- b) poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, poslanca zastupiteľstva vyššieho územného celku, poslanca mestského zastupiteľstva a poslanca obecného zastupiteľstva,
- c) predsedu vyššieho územného celku, primátora mesta alebo starostu obce.

(3) Od výkonu povinnej vojenskej služby sú dočasne oslobodení odvedenci, vojaci základnej služby a vojaci náhradnej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený, a vojaci v zálohe počas plnenia úloh v diplomatických službách alebo v medzinárodných misiách mimo územia Slovenskej republiky, na ktoré boli vyslaní Slovenskou republikou alebo medzinárodnou organizáciou, ktorej je Slovenská republika členom.

§ 21

Oslobodenie od výkonu zdokonaľovacej služby

(1) Od výkonu zdokonaľovacej služby je počas trvania služobného pomeru oslobodený príslušník

- a) Policajného zboru,
- b) Zboru väzenskej a justičnej stráže,
- c) Slovenskej informačnej služby,
- d) Železničnej polície,
- e) colnej správy,
- f) Hasičského a záchranného zboru,
- g) Národného bezpečnostného úradu.

(2) Zamestnávateľia sú podľa odseku 1 povinní do piatich dní oznámiť príslušnej územnej vojenskej správe skončenie služobného pomeru svojho príslušníka, na ktorého sa vzťahuje branná povinnosť.

ŠTVRTÁ ČASŤ ZÁLOHA OZBROJENÝCH SÍL

§ 22

Zloženie zálohy ozbrojených síl

(1) Na dopĺňovanie ozbrojených síl v čase vojny alebo vojnového stavu¹⁾ sa vytvára v mieri záloha ozbrojených síl.

(2) Zálohu ozbrojených síl tvoria vojaci v zálohe po-

dľa § 18 ods. 1 a odvedenci, ktorým bola základná služba alebo náhradná služba odpustená.

§ 23

Zaradenie do zálohy ozbrojených síl

(1) Zaradenie vojaka do zálohy sa vykonáva dňom nasledujúcim po dni, ktorým bol vojak prepustený z výkonu

- a) základnej služby alebo náhradnej služby,
- b) mimoriadnej služby a nie je ďalej povinný vykonať zostatok základnej služby alebo náhradnej služby,
- c) prípravnej služby a nebol prijatý do služobného pomeru,
- d) profesionálnej služby alebo zo služobného pomeru (§ 21).

(2) Zaradenie odvedenca podľa § 17 ods. 1 do zálohy sa vykoná dňom nasledujúcim po dni, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odpustení výkonu základnej služby alebo náhradnej služby alebo ich častí.

(3) Vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený podľa § 16 a ktorému bol zostatok základnej služby alebo náhradnej služby odpustený podľa § 17, sa zaradi do zálohy dňom nasledujúcim po dni, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o odpustení zostatku základnej služby alebo náhradnej služby.

(4) Vojak podľa § 18 ods. 1 písm. c) sa zaradi do zálohy dňom nasledujúcim po dni skončenia služobného pomeru.

(5) Vojak, ktorý nevykonáva vojenskú službu a je zaradený do zálohy, je vojakom v zálohe až do zániku jeho brannej povinnosti, ak ďalej nie je ustanovené inak.

PIATA ČASŤ

POSUDZOVANIE ZDRAVOTNEJ SPÔSOBILOSTI ODVEDENCOV A VOJAKOV

§ 24

Prieskumné konanie

(1) Prieskumným konaním sa zisťuje zdravotná spôsobilosť

- a) odvedenca (§ 8 ods. 11),
 - b) vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený (§ 16),
 - c) vojaka v zálohe (§ 18 ods. 1),
- z dôvodu zmeny jeho zdravotného stavu, ktorý má vplyv na výkon povinnej vojenskej služby.

(2) Prieskumné konanie sa vykonáva na základe

- a) žiadosti odvedenca,
- b) žiadosti vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený,
- c) žiadosti vojaka v zálohe,
- d) nariadenia prezidenta Slovenskej republiky alebo ministra obrany a v rozsahu nimi vymedzenom aj ďalších služobných orgánov.

(3) Odvedenec alebo vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, ale-

bo vojak v zálohe je povinný dostaviť sa na základe predvolania na prieskumné konanie a podrobiť sa odborným lekárske vyšetreniam v zdravotníckom zariadení, ktoré určí lekárska komisia územnej vojenskej správy.

- (4) Povinnosť podľa odseku 3 sa nevzťahuje na branca
- ktorý je na základe rozhodnutia alebo posudku Sociálnej poisťovne⁹⁾ uznaný za invalidného alebo ťažko zdravotne postihnutého,
 - pozbaveného spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

(5) Ošetrojúci lekár je povinný na základe žiadosti lekára územnej vojenskej správy zapožičať na nevyhnutne potrebný čas, najviac však na 14 dní, zdravotnú dokumentáciu odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojaka v zálohe s cieľom posúdiť jeho zdravotnú spôsobilosť na výkon povinnej vojenskej služby.

§ 25

Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti

(1) Posudzovanie zdravotnej spôsobilosti odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojaka v zálohe vykonáva územná vojenská správa prieskumnou komisiou v zložení

- riaditeľ územnej vojenskej správy alebo ním určený zástupca,
- lekár územnej vojenskej správy alebo lekár určený riaditeľom príslušnej vyššej vojenskej správy,
- lekár určený príslušným štátnym okresným lekárom.

(2) Ošetrojúci lekár odvedenca alebo vojaka je podľa odseku 1 povinný na základe žiadosti prieskumnej komisie územnej vojenskej správy poskytnúť na nevyhnutne potrebný čas, najviac však na 14 dní, zdravotnú dokumentáciu odvedenca alebo vojaka s cieľom preskúmať jeho zdravotnú spôsobilosť na výkon povinnej vojenskej služby.

(3) Na základe výsledkov vykonaného prieskumného konania územná vojenská správa vydá rozhodnutie o

- spôsobilosti vykonávať povinnú vojenskú službu s výrokom „SPOSOBILÝ“,

- dočasnej nespôsobilosti vykonávať povinnú vojenskú službu s výrokom „DOČASNE NESPŌSOBILÝ“; rozhodnutie o dočasnej nespôsobilosti vykonať povinnú vojenskú službu možno vydať najmenej na 12 mesiacov a najviac na 24 mesiacov od prvého posúdenia dočasnej nespôsobilosti vykonávať povinnú vojenskú službu; po tejto lehote musí vydať rozhodnutie o „SPŌSOBILOSTI“ alebo „NESPŌSOBILOSTI“ na výkon povinnej vojenskej služby,
- trvalej nespôsobilosti vykonávať povinnú vojenskú službu s výrokom „NESPŌSOBILÝ“.

§ 26

Vyššie prieskumné komisie

(1) O odvolaní proti rozhodnutiu o prieskumnom konaní vydanom územnou vojenskou správou rozhoduje príslušná vyššia vojenská správa na základe prieskumného konania vykonaného prieskumnou komisiou príslušnej vyššej vojenskej správy v zložení

- riaditeľ príslušnej vyššej vojenskej správy alebo ním určený zástupca,
- lekár príslušnej vyššej vojenskej správy,
- lekári územných vojenských správ určení riaditeľom príslušnej vyššej vojenskej správy.

(2) Ak príslušná vyššia vojenská správa nezačala konanie podľa odseku 1, alebo ak nerozhodla v ustanovenej lehote, o odvolaní proti rozhodnutiu o prieskumnom konaní vydanému územnou vojenskou správou rozhoduje ministerstvo obrany na základe prieskumného konania vykonaného ústrednou vojenskou lekárskou komisiou podľa § 9 ods. 5.

ŠIESTA ČASŤ

OPATRENIA V ČASE VOJNY, VOJNOVÉHO STAVU, VÝNIMOČNÉHO STAVU A NÚDZOVÉHO STAVU

§ 27

Druhy opatrení

V čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu možno nariadiť tieto opatrenia:

- mimoriadnu službu a
- mimoriadny odvod, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 28

Mimoriadny odvod

(1) Mimoriadny odvod sa vykonáva v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu podľa osobitného predpisu.¹⁾ O mimoriadnych odvodoch a určených termínoch ich vykonania rozhodne ministerstvo obrany.

(2) Mimoriadnemu odvodu sa podrobuje občan podliehajúci brannej povinnosti, ktorý ešte nebol odvedený, a občan, ktorý dobrovoľne prevzal brannú povinnosť.

(3) Na mimoriadny odvod sa primerane vzťahujú ustanovenia § 2, 4, 8 a 9, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(4) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy o mimoriadnom odvode sa nemožno odvolať.

(5) Rozhodnutie územnej vojenskej správy o mimoriadnom odvode nepreskúmava súd.

§ 29

Mimoriadna služba

(1) V čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu možno nariadiť výkon mimoriadnej služby príslušníkom ozbrojených síl a povolať vojakov v zálohe na výkon mimoriadnej služby.

- (2) Mimoriadnu službu je povinný vykonať
- vojak základnej služby, náhradnej služby a zdokonaľovacej služby,
 - odvedenec alebo vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojak v zálohe,
 - žena, ktorá dobrovoľne prevzala brannú povinnosť a bola odvedená podľa § 28.

(3) Odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej alebo náhradnej služby prerušený, a vojaka v zálohe povoláva na výkon mimoriadnej služby územná vojenská správa povolávacím rozkazom.

(4) Vzor povolávacieho rozkazu podľa odseku 3 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

(5) Povolávací rozkaz na výkon mimoriadnej služby sa odvedencovi podľa odseku 3 doručuje prostredníctvom

- pošty,
- územnej vojenskej správy alebo
- obce.

(6) Odvedenec podľa odseku 3 je povinný v určený deň dostaviť sa na miesto určené v povolávacom rozkaze. Mimoriadna služba sa začína prezentáciou. Na prezentáciu sa primerane vzťahujú ustanovenia § 11 ods. 4.

(7) Proti rozhodnutiu územnej vojenskej správy podľa odseku 3 o povolaní na výkon mimoriadnej služby sa nemožno odvolať.

(8) Rozhodnutie územnej vojenskej správy podľa odseku 3 o povolaní na výkon mimoriadnej vojenskej služby nepreskúmava súd.

(9) Povolávací rozkaz oprávňuje odvedenca podľa odseku 3 na bezplatnú cestu verejnou autobusovou dopravou a verejnou osobnou dopravou na dráhe z miesta trvalého pobytu na miesto určené v povolávacom rozkaze. Dopravcovia sú povinní prepraviť osoby na výkon mimoriadnej služby bez náhrady cestovných nákladov.

§ 30

Prepustenie z výkonu mimoriadnej služby

(1) Z výkonu mimoriadnej služby sa na základe rozhodnutia služobného orgánu predčasne prepustí vojak, ktorý zo zdravotných dôvodov nie je ďalej spôsobilý vykonávať mimoriadnu službu alebo z iných dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 13 ods. 1).

(2) Z výkonu mimoriadnej služby sa prepúšťajú vojaci po zániku dôvodu, pre ktorý boli povolaní na jej výkon.

(3) Na základe nariadenia prezidenta Slovenskej republiky o skončení výkonu mimoriadnej služby sa z výkonu mimoriadnej služby prepúšťajú vojaci jednotlivo alebo hromadne, najneskôr do 30 dní. Vojaci, ktorí podliehajú brannej povinnosti, sú po prepustení z výkonu mimoriadnej služby zaradení do zálohy.

(4) Vojak, ktorý nastúpil na výkon mimoriadnej služby, ale celkový čas výkonu tejto služby bol kratší, ako je čas výkonu základnej služby, je povinný nasledujúci deň po prepustení z výkonu mimoriadnej služby nastúpiť na výkon základnej služby. Do času výkonu tejto služby sa započítava výkon mimoriadnej služby.

§ 31

Oslobodenie od výkonu mimoriadnej služby

(1) Od povinnosti vykonať mimoriadnu službu môže územná vojenská správa oslobodiť vojaka základnej služby, náhradnej služby alebo zdokonaľovacej služby, odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, vojaka v zálohe a ženu, ktorá dobrovoľne prevzala brannú povinnosť, a bude najmä v záujme bezpečnosti a obrany štátu Slovenskej republiky ďalej vykonávať svoje zamestnanie.

(2) O oslobodenie od povinnosti vykonať mimoriadnu službu pre svojich zamestnancov môžu prostredníctvom ministerstva obrany požiadať územnú vojenskú správu každoročne do 30. júna

- ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, Kancelária prezidenta Slovenskej republiky, Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky a Národná banka Slovenska,
- orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou,
- orgány miestnej štátnej správy,
- obce a vyššie územné celky,
- právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré plnia úlohy súvisiace so zabezpečením obrany štátu alebo civilnej ochrany.

(3) O oslobodenie od povinnosti vykonať mimoriadnu službu pre iných ako svojich zamestnancov môžu požiadať právnické osoby a fyzické osoby uvedené v odseku 2 písm. e) územnú vojenskú správu,¹⁴⁾ ak im na plnenie úloh obrany štátu alebo civilnej ochrany nepostačujú ich zamestnanci.

(4) Na dosiahnutie účelu podľa odseku 3 poskytnie územná vojenská správa právnickým osobám alebo fyzickým osobám o týchto zamestnancoch potrebné údaje.

(5) Počet zamestnancov, ktorých možno oslobodiť od povinnosti vykonať mimoriadnu službu, schvaľuje

- krajským úradom a okresným úradom – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
- právnickým osobám alebo orgánom štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktorých zakladateľom alebo zriaďovateľom je ústredný orgán štátnej správy alebo iný orgán štátnej správy, ústredný orgán štátnej správy alebo iný orgán štátnej správy,
- ostatným právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ktoré plnia úlohy súvisiace so zabezpečením obrany štátu alebo civilnej ochrany obyvateľstva, a obciam okresný úrad,
- právnickým osobám, ktoré plnia úlohy súvisiace so zabezpečením obrany štátu, a ktorých zakladateľom alebo zriaďovateľom nie je ústredný orgán štátnej správy.

¹⁴⁾ § 16 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky.

nej správy alebo iný orgán štátnej správy a svojou činnosťou presahujú obvod pôsobnosti jedného okresného úradu, ten orgán, ktorý ich na plnenie uvedených úloh určil,

e) orgánom vyšších územných celkov krajský úrad.

(6) Krajské úrady a okresné úrady sú povinné predložiť územnej vojenskej správe každoročne do 30. júna menný zoznam zamestnancov, ktorých žiadajú orgány samosprávnych krajov a orgány obcí oslobodiť od povinnosti vykonať mimoriadnu službu.

(7) Menný zoznam zamestnancov, ktorých žiadajú zamestnávateľia oslobodiť od povinnosti vykonať mimoriadnu službu, musí obsahovať meno a priezvisko, rodné číslo, miesto trvalého pobytu, druh vykonávanej práce a dôvod, pre ktorý zamestnávateľ žiada oslobodenie zamestnanca od povinnosti vykonať mimoriadnu službu.

(8) Územná vojenská správa je povinná rozhodnúť o oslobodení od povinnosti vykonať mimoriadnu službu a schválené menné zoznamy vrátiť do 31. decembra daného roku zamestnávateľom; obciam ich vráti prostredníctvom okresného úradu.

(9) Rozhodnutie nadobúda účinnosť v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu. Ak územná vojenská správa rozhodne o oslobodení od povinnosti vykonať mimoriadnu službu počas tejto situácie, rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom vydania tohto rozhodnutia.

(10) Oslobodenie od povinnosti vykonať mimoriadnu službu sa obmedzuje na jeden rok. Ak pominú dôvody, pre ktoré bolo oslobodenie povolené, zamestnávateľia sú povinní neodkladne túto skutočnosť oznámiť územnej vojenskej správe, ktorá o oslobodení rozhodla.

(11) Územná vojenská správa rozhodnutie o oslobodení od povinnosti vykonať mimoriadnu službu po zániku dôvodov, pre ktoré bolo toto rozhodnutie vydané, zruší.

(12) Vojaka v zálohe mladšieho ako 30 rokov možno od povinnosti vykonať mimoriadnu službu oslobodiť len v prípade, ak je

- a) štátnym tajomníkom,
- b) zamestnancom orgánu uvedeného v odseku 2 písm. a) na úseku obrany,
- c) prednostom krajského úradu alebo prednostom okresného úradu,
- d) predsedom vyššieho územného celku,
- e) zamestnancom krajského úradu v útvere obrany, požiarnej ochrany alebo civilnej ochrany,
- f) zamestnancom okresného úradu v útvere obrany, požiarnej ochrany alebo civilnej ochrany,
- g) vedúcim zamestnancom právnickej osoby podľa odseku 2 písm. c),
- h) zamestnancom, bez ktorého nemôže zamestnávateľ splniť určené úlohy podľa odseku 2 písm. e) a podľa odseku 3 a na plnenie týchto úloh nepostačujú jeho zamestnanci nepodliehajúci brannej povinnosti a nemôže za nich získať primeranú náhradu,
- i) nezamestnaným a vzhľadom na jeho odbornú kvalifikáciu bude plniť úlohy zabezpečenia obrany štátu alebo civilnej ochrany obyvateľstva.

(13) Od výkonu mimoriadnej služby je počas trvania služobného pomeru oslobodený príslušník podľa § 21 ods. 1 písm. a) až g).

SIEDMA ČASŤ

SPOLOČNÉ USTANOVENIA O BRANNEJ POVINNOSTI

§ 32

Vojenská evidencia

(1) Ministerstvo obrany, vyššie vojenské správy, územné vojenské správy a vojenské útvary vedú vojenskú evidenciu pre potreby ozbrojených síl.

(2) Vedením vojenskej evidencie sa rozumie zhromažďovanie, spracúvanie a uchovávanie osobných údajov, údajov o priebehu vojenskej služby občanov, ktorí podliehajú brannej povinnosti. Tieto údaje sa vo vojenskej evidencii vedú od zápisu občanov do vojenskej evidencie až do zániku ich brannej povinnosti.

(3) Vojenskú evidenciu

- a) vojakov, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu a profesionálnu službu vedú orgány podľa odseku 1,
- b) občanov podliehajúcich brannej povinnosti okrem občanov, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu a profesionálnu službu, vedie územná vojenská správa,
- c) osobných údajov a o priebehu vojenskej služby občanov, ktorí vykonávali profesionálnu službu a sú poberateľmi výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku zo sociálneho zabezpečenia vojakov, vedie územná vojenská správa aj po zániku ich brannej povinnosti až do ich úmrtia.

§ 33

Zápis branca do vojenskej evidencie

(1) Zápis branca do vojenskej evidencie (ďalej len „zápis“) vykonáva územná vojenská správa¹⁴⁾ príslušná podľa miesta trvalého pobytu branca.

(2) Na zabezpečenie vykonania zápisu sú obce povinné vždy do 31. decembra zaslať územnej vojenskej správe menné zoznamy občanov – mužov, ktorí majú trvalý pobyt v obci a v nasledujúcom roku dovŕšia 18 rokov veku a nie sú uznaní za invalidných alebo ťažko zdravotne postihnutých. Zoznam musí obsahovať meno a priezvisko, rodné číslo, miesto narodenia a miesto trvalého pobytu občana.

(3) Na základe zápisu územná vojenská správa doručí brancovi do 15. januára roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom dovŕšil 18 rokov, dotazník branca.

(4) Náležitosti dotazníka branca ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

(5) Praktický lekár pre dospelých alebo praktický lekár pre deti a dorast (ďalej len „ošetrujúci lekár“) je povinný posúdiť zdravotný stav branca a vyplniť príslušnú časť dotazníka branca, ktorý bude podkladom na určenie zdravotnej spôsobilosti branca na výkon vojenskej služby.

§ 34

Ohlasovacia povinnosť

(1) Branec, odvedenec alebo vojak, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojak v zálohe sú povinní bezodkladne predložiť všetky podania o skutočnostiach súvisiacich s plnením brannej povinnosti územnej vojenskej správe, najmä tieto:

- a) zmenu mena alebo priezviska,
- b) zmenu rodného čísla,
- c) zmenu miesta trvalého pobytu alebo prechodného pobytu,
- d) zmenu štátnej príslušnosti,
- e) zmenu zamestnania a zamestnávateľa,
- f) začiatok, prerušenie a ukončenie štúdia,
- g) zmenu zdravotného stavu, ktorý má vplyv na plnenie brannej povinnosti,
- h) vycestovanie do cudziny na čas dlhší ako 30 dní a návrat do Slovenskej republiky,
- i) vykonanie vojenskej služby v ozbrojených silách iného štátu,
- j) vznik a skončenie služobného pomeru.

(2) Branec, ktorý je občanom Slovenskej republiky a zároveň štátnym občanom iného štátu a vykonal vojenskú službu v ozbrojených silách tohto štátu alebo bol týmto štátom oslobodený od brannej povinnosti, je povinný predložiť o tom písomné potvrdenie s úradným prekladom¹⁵⁾ územnej vojenskej správe.

(3) Územná vojenská správa môže občana predvolať s cieľom spresniť údaje vo vojenskej evidencii podľa odsekov 1 a 2.

§ 35

Povinnosti štátnych orgánov,
orgánov územnej samosprávy a zamestnávateľov
súvisiace s vojenskou evidenciou

(1) Obce, vyššie územné celky, orgány štátnej správy, iné právnické osoby a fyzické osoby, ktoré podnikajú,¹⁶⁾ sú povinné uvoľňovať vojakov v zálohe na výkon zdokonaľovacej služby a spolupracovať s územnou vojenskou správou pri vedení vojenskej evidencie.

(2) Súdny oznamujú vzatie do väzby alebo právoplatné odsúdenie, pozbavenie a obmedzenie spôsobilosti na právne úkony občana, odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, alebo vojaka v zálohe územnej vojenskej správe podľa miesta trvalého pobytu. Vzatie do väzby alebo právoplatné odsúdenie, alebo pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vojaka, ktorý vykonáva povinnú vojenskú službu, súdy oznamujú útvaru, v ktorom vojak vykonáva povinnú vojenskú službu.

(3) Ústavy Zboru väzenskej a justičnej stráže, v ktorých sa vykonáva väzba a výkon trestu odňatia slobody¹⁷⁾, oznamujú prepustenie z výkonu väzby alebo z výkonu trestu odňatia slobody branca, odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, alebo vojaka v zálohe územnej vojenskej správe podľa miesta trvalého pobytu.

(4) Obec, ktorá vedie matriku,¹⁸⁾ oznamuje úmrtie odvedenca alebo vojaka, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, alebo vojaka v zálohe územnej vojenskej správe podľa miesta trvalého pobytu zosnulého.

(5) Zamestnávateľia môžu vyžadovať od svojich zamestnancov predloženie vojenských preukazov na overenie údajov potrebných na zisťovanie podkladov na rozhodnutie o oslobodení od povinnosti vykonať mimoriadnu službu.

§ 36

Vyraďenie z vojenskej evidencie

(1) Z vojenskej evidencie sa vyraduje občan, ktorému zanikla branná povinnosť podľa § 5.

(2) Vyraďenie občana z vojenskej evidencie sa vykonáva dňom nasledujúcim po dni, ktorým mu zanikla branná povinnosť.

(3) Občanovi vyradenému z vojenskej evidencie podľa odseku 1, ak nejde o zánik brannej povinnosti podľa § 5 ods. 2, vydá územná vojenská správa osvedčenie o vyradení z vojenskej evidencie.

(4) Občanovi, ktorému zanikla branná povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. b), vydá územná vojenská správa osvedčenie o nespôsobilosti vykonať vojenskú službu.

(5) Občanovi, ktorému zanikla branná povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. c) a f), vydá územná vojenská správa osvedčenie o vyradení z vojenskej evidencie.

(6) Vzory osvedčení podľa odsekov 3 až 5 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

§ 37

Vojenské preukazy

(1) Na preukazovanie príslušnosti k ozbrojeným silám a pre potreby vojenskej evidencie občanov, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, sa vojakovi vydáva vojenský preukaz. Pri služobnom styku je vojak povinný preukázať svoju príslušnosť k ozbrojeným silám vojenským preukazom.

(2) Vojenský preukaz nemožno pripojiť ako prílohu k podaniu, ani odovzdať nepovolanej osobe. Zničenie, poškodenie, stratu, odcudzenie alebo zneužitie vojenského preukazu je vojak, ktorému bol výkon základnej

¹⁵⁾ Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení zákona č. 238/2000 Z. z.

¹⁶⁾ Napríklad § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ § 1 ods. 2 písm. b) zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže.

¹⁸⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov.

služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojak v zálohe povinný hlásiť územnej vojenskej správe, v ktorej je vedený v evidencii; vojak vo výkone povinnej vojenskej služby je povinný hlásiť túto skutočnosť služobnému orgánu vojenského útvaru, v ktorom vykonáva vojenskú službu.

(3) Odvedencovi pri nástupe na výkon povinnej vojenskej služby vydá služobný orgán dva kovové identifikačné štítky s retiazkou.

(4) Vzor kovového identifikačného štítku a spôsob jeho použitia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo obrany.

§ 38

Vycestovanie a vysťahovanie do cudziny

(1) V čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu môže občan podliehajúci brannej povinnosti vycestovať alebo vysťahovať sa do cudziny len so súhlasom územnej vojenskej správy a vojak vo výkone povinnej vojenskej služby len so súhlasom ministerstva obrany.¹⁾ Proti rozhodnutiu o vydaní súhlasu alebo o nevydaní súhlasu na vycestovanie alebo vysťahovanie do cudziny sa nemožno odvolať.

(2) Vydanie súhlasu na vysťahovanie alebo na vycestovanie nemá vplyv na brannú povinnosť občana.

§ 39

Výkon vojenskej služby v ozbrojených silách iného štátu

(1) Občan môže vykonať vojenskú službu v ozbrojených silách iného štátu len s povolením prezidenta Slovenskej republiky. Občan, ktorému bolo povolenie udelené, je počas výkonu vojenskej služby v zahraničných ozbrojených silách oslobodený od plnenia brannej povinnosti v ozbrojených silách Slovenskej republiky. Po skončení výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách iného štátu podlieha brannej povinnosti podľa tohto zákona.

(2) Povolenie podľa odseku 1 sa zruší rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky, ak je štát, do ktorého ozbrojených síl občan vstúpil, vo vojne so Slovenskou republikou alebo so štátom, s ktorým má Slovenská republika uzavretú zmluvu o spoločnej obrane proti napadnutiu.

(3) Žiadosť o povolenie vykonať vojenskú službu v ozbrojených silách iného štátu podáva občan prostredníctvom územnej vojenskej správy ministerstvu obrany, ktoré po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky žiadosť so svojim stanoviskom predkladá prezidentovi Slovenskej republiky na rozhodnutie.

(4) Proti rozhodnutiu prezidenta Slovenskej republiky o povolení vykonať vojenskú službu v ozbrojených silách iného štátu alebo o zrušení povolenia vykonať

vojenskú službu v ozbrojených silách iného štátu sa nemožno odvolať.

Započítanie vojenskej služby

§ 40

(1) Do celkového času výkonu vojenskej služby podľa tohto zákona sa započítava vojenská služba vykonaná

- v ozbrojených silách Československej republiky,
- v ozbrojených silách Československej socialistickej republiky,
- v Armáde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky,
- v Armáde Českej republiky v čase od 1. januára 1993 do 31. marca 1993,
- v Armáde Slovenskej republiky,
- vo Vojskách ministerstva vnútra a v Železničnom vojsku do 31. decembra 2002.

(2) Vojenská služba vykonaná pri vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky s cieľom zúčastniť sa na humanitárnej pomoci, vojenských cvičeniach, mierových pozorovateľských misiách, vojenských operáciách a pri plnení záväzkov z medzinárodných zmlúv o spoločnej obrane proti napadnutiu sa započítava do celkového času výkonu vojenskej služby.

(3) Ministerstvo obrany po dohode s Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky môže občanovi započítať čas výkonu vojenskej služby, ktorú vykonal v cudzom vojsku, do celkového času výkonu vojenskej služby podľa tohto zákona.

§ 41

Ak je na posúdenie pracovnoprávnych nárokov vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo z obdobného pracovného vzťahu rozhodujúci čas strávený v zamestnaní alebo v povolani, započítava sa do tohto času i čas, v ktorom občan vykonával vojenskú službu alebo inú službu namiesto povinnej vojenskej služby; nedotknuté zostávajú ustanovenia osobitných predpisov o započítavaní vojenskej služby alebo inej služby namiesto povinnej vojenskej služby na účely nemocenského poistenia zamestnancov, dôchodkového zabezpečenia a dovolenky na zotavenie.¹⁹⁾

§ 42

Náklady na odvod, lekárske vyšetrenie a prieskumné konanie

(1) Cestovné verejnou pravidelnou autobusovou dopravou a verejnou osobnou dopravou na dráhe na odvod uhrádza občanovi obec, v ktorej má trvalý pobyt. Uhrádza sa iba preukázané cestovné za vlak v druhej vozňovej triede alebo za autobus, a to z miesta trvalého pobytu do miesta odvodu a späť.

(2) Cestovné verejnou pravidelnou autobusovou dopravou a verejnou osobnou dopravou na dráhe na prieskumné konanie uhrádza územná vojenská správa

¹⁹⁾ Napríklad zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 165/2002 Z. z., zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

brancovi, odvedencovi alebo vojakovi, ktorému bol výkon základnej služby alebo náhradnej služby prerušený, a vojakovi v zálohe z miesta trvalého pobytu do miesta, v ktorom sa vykonáva prieskumné konanie, odborné lekárske vyšetrenie a späť. Uhradza sa iba preukázané cestovné za vlak v druhej vozňovej triede alebo za autobus.

(3) Na vykonanie odvodu je okresný úrad povinný a) poskytnúť bezplatne kancelárske potreby, zodpovedajúce priestory a miestnosti, ich vybavenie, vykurovanie a údržbu počas odvodu, b) uhradiť náklady na materiálne zabezpečenie lekárskeho prehliadok počas odvodu.

(4) Plat lekára, zdravotnej sestry a laboranta, ktorí sa zúčastňujú na odvode alebo na prieskumnom konaní, hradí územná vojenská správa. Plat zamestnancov okresného úradu a náklady spojené s materiálým zabezpečením odvodov alebo prieskumných konaní hradí okresný úrad.

(5) Náklady ošetrojúceho a odborného lekára súvisiace s prehliadkou občana pred odvodom hradí zdravotná poisťovňa, v ktorej je občan poistený.

ÔSMA ČASŤ SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 43

Spoločné ustanovenia

(1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,²⁰⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Zamestnanec v pracovnom pomere k ministerstvu obrany, územnej vojenskej správe, vyššej vojenskej správe, členovia odvodnej komisie, vyššej odvodnej komisie, lekárskej komisie, ústrednej vojenskej lekárskej komisie, vojak v služobnom pomere a osoba, ktorá zabezpečuje odvod alebo sa na ňom zúčastňuje, je povinná zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedela v súvislosti s ich činnosťou podľa tohto zákona.

(3) Osoby uvedené v odseku 2 môže od povinnosti zachovávať mlčanlivosť oslobodiť ministerstvo obrany alebo ten, v prospech koho sú touto povinnosťou viazané.

Prechodné ustanovenia

§ 44

(1) Vojakovi v zálohe, ktorý dovŕšil vek 55 rokov pred 1. júlom 2002, zanikne branná povinnosť podľa tohto zákona.

(2) Lehoty vyplývajúce z rozhodnutí vydaných orgánmi štátnej správy na úseku obrany pred dňom účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

§ 45

Pôsobnosť ministra obrany a ministerstva obrany podľa § 17 ods. 4 a 6, § 19 ods. 2, § 24 ods. 2 a § 38 ods. 1 vykonáva pre Vojská ministerstva vnútra minister vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a pre Železničné vojsko minister dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky a Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky.

§ 46

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa:

1. § 1 až 15, § 17 až 33, § 35 až 51, § 55, § 56 a § 58 zákona č. 351/1997 Z. z. Branný zákon v znení zákona č. 401/2000 Z. z.,

2. § 63 až 65 zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov.

§ 47

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002 okrem § 37 ods. 3, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

²⁰⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

321

Z Á K O N

z 23. mája 2002

o ozbrojených silách Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje postavenie základných zložiek ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“), ich úlohy a ich použitie, riadenie, velenie a kontrolu ozbrojených síl, mobilizáciu ozbrojených síl a prípravu ozbrojených síl. Ďalej vymedzuje vojenskú zbraň a vojenský zbraňový systém a upravuje ich použitie, ako aj použitie donucovacích prostriedkov, medzinárodnú spoluprácu ozbrojených síl a vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky.

§ 2

Ozbrojené sily

(1) Na zachovanie mieru a bezpečnosti Slovenskej republiky a na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, sa vytvárajú ozbrojené sily.

(2) Personálne zloženie ozbrojených síl a ich organizačné zloženie v mieri, v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu upravuje ústavný zákon.¹⁾

(3) Na plnení úloh ozbrojených síl sa podieľajú aj štátni zamestnanci a zamestnanci, ktorí tvoria civilný personál ozbrojených síl (ďalej len „zamestnanec“).²⁾

(4) Základné zložky ozbrojených síl sú

- a) pozemné sily,
- b) vzdušné sily,
- c) sily výcviku a podpory.

(5) Vnútorne organizačné členenie zväzov, zväzkov, útvarov, jednotiek, úradov a zariadení ozbrojených síl a ich logistické zabezpečenie určuje na návrh náčelníka Generálneho štábu ozbrojených síl (ďalej len „náčelník generálneho štábu“) minister obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister obrany“).

(6) Vojenská kancelária prezidenta Slovenskej republiky a Čestná stráž prezidenta Slovenskej republiky sú vojenské útvary ozbrojených síl; vnútorné orga-

nizačné členenie, rozmiestnenie a početné stavy vojakov a zamestnancov Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky a Čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky určuje prezident Slovenskej republiky ako hlavný veliteľ ozbrojených síl.

(7) Štát v konaní pred súdmi vo veciach ozbrojených síl zastupuje Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“).

(8) Majetok štátu, ktorý je v užívaní ozbrojených síl, spravuje ministerstvo obrany.

(9) Ozbrojené sily sú financované zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva obrany.³⁾

§ 3

Vojenská prisaha

(1) Príslušník ozbrojených síl (ďalej len „vojak“) skladá vojenskú prisahu, ktorá znie:

„Slávnostne prisahám, že budem verný Slovenskej republike. Sľubujem, že budem zodpovedne plniť úlohy, ktoré ozbrojeným silám vyplývajú z Ústavy Slovenskej republiky, ústavných zákonov, zákonov, a budem vykonávať vojenské rozkazy. Budem čestným, statočným a disciplinovaným vojakom. Som pripravený brániť slobodu, nezávislosť, zvrchovanosť, územnú celistvosť Slovenskej republiky a nedotknuteľnosť jej hraníc.

Na to som pripravený vynaložiť všetky svoje sily a schopnosti a nasadiť aj svoj život.

Tak prisahám!“

(2) Ak vojak povinnej vojenskej služby nezloží vojenskú prisahu podľa odseku 1, nemá to vplyv na plnenie povinností, ktoré mu vyplývajú z osobitného predpisu.⁴⁾

§ 4

Úlohy a použitie ozbrojených síl

(1) Ozbrojené sily sú rozhodujúcim výkonným prvkom systému obrany Slovenskej republiky. Hlavnou úlohou ozbrojených síl je zaručovať obranu Slovenskej republiky a bezpečnosť štátu pred vonkajším ozbroje-

¹⁾ Čl. 1 ods. 6 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu.

²⁾ Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 313/2001 Z. z. o verejnej službe v znení neskorších predpisov.
Zákonník práce.

³⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 72 zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe.

ným napadnutím cudzou mocou a plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, a podieľať sa na zachovávaní verejného poriadku a bezpečnosti štátu, jeho zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc.

(2) Poslaním a povinnosťou ozbrojených síl je podieľať sa na plnení úloh v čase výnimočného stavu alebo núdzového stavu,⁵⁾ pri ktorom sú ohrozené životy a zdravie osôb alebo majetok a pri odstraňovaní jeho následkov.

(3) Ozbrojené sily v rámci poskytovania humanitárnej pomoci a v rámci vojenských cvičení plnia úlohy aj mimo územia Slovenskej republiky; ak to vyplýva zo záväzkov z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, plnia tiež úlohy v mierových pozorovateľských misiách Organizácie Spojených národov, Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Európskej únii a úlohy vojenských misií medzinárodných organizácií.

- (4) Ozbrojené sily možno použiť na
- a) ochranu štátnej hranice Slovenskej republiky,⁶⁾
 - b) ochranu a obranu stavieb a budov, ktoré boli určené rozhodnutím vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) ako objekty osobitnej dôležitosti alebo ďalšie dôležité objekty na obranu štátu,
 - c) odstraňovanie následkov výnimočného stavu alebo núdzového stavu⁵⁾ a na riešenie mimoriadnych udalostí,⁷⁾
 - d) boj proti terorizmu,
 - e) pátranie po lietadlách a pri záchrane ľudských životov,⁸⁾
 - f) zabezpečenie leteckej prepravy ústavných činiteľov určených vládou,
 - g) zabezpečenie leteckej zdravotníckej prepravy.

(5) Na základe žiadosti štátnych orgánov, obcí alebo vyšších územných celkov môže veliteľ v rozsahu svojej pôsobnosti rozhodnúť o okamžitom použití vojakov ozbrojených síl a o nevyhnutnej logistickej podpore potrebnej na riešenie mimoriadnej udalosti.⁷⁾

(6) Rozsah pôsobnosti veliteľa, ak ním nie je hlavný veliteľ ozbrojených síl, na plnenie úloh podľa odseku 5 určí minister obrany; ustanovenie osobitného predpisu týmto nie je dotknuté.⁹⁾

(7) Ak v čase vojny alebo vojnového stavu a následnej vojenskej operácie boli rozhodnutím príslušnej bezpečnostnej rady⁷⁾ evakuované z postihnutého územia orgány miestnej štátnej správy, orgány obcí alebo

orgány vyššieho územného celku a tieto nemôžu vykonávať svoju pôsobnosť, správu postihnutého územia v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutný čas vykonáva veliteľ vojenskej operácie určený náčelníkom generálneho štábu.

(8) Vojenským zväzom, vojenským zväzkom, vojenským útvarom alebo vojenským jednotkám ozbrojených síl určeným na základe rozhodnutia vlády na obranu štátnej hranice podľa odseku 1 velí veliteľ ustanovený náčelníkom generálneho štábu.

(9) Za obranu štátnej hranice zodpovedá veliteľ podľa odseku 8 až po zaujatí určeného priestoru obrany a dosiahnutí pripravenosti na plnenie tejto úlohy.

(10) Postavenie a úlohy Vojenskej polície ako súčasti ozbrojených síl, ako aj postavenie a úlohy Vojenského spravodajstva upravujú osobitné zákony.¹⁰⁾

(11) Na plnení úloh ozbrojených síl sa podieľajú aj vojenské školy,¹¹⁾ vojenské sudy,¹²⁾ vojenské prokuratúry,¹³⁾ vyššie vojenské správy a územné vojenské správy, ako aj rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené ministerstvom obrany.

§ 5

Vojenská kancelária prezidenta Slovenskej republiky
a Čestná stráž prezidenta Slovenskej republiky

(1) Vojenská kancelária prezidenta Slovenskej republiky

- a) zabezpečuje úlohy súvisiace s
 1. výkonom funkcie prezidenta Slovenskej republiky ako hlavného veliteľa ozbrojených síl,
 2. velením Čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky,
 3. výkonom právomocí prezidenta Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 3,
- b) podieľa sa na zabezpečovaní úloh súvisiacich s výkonom ústavných právomocí prezidenta Slovenskej republiky.

(2) Čestná stráž prezidenta Slovenskej republiky

- a) vykonáva čestné stráženie sídla prezidenta Slovenskej republiky a hostí prezidenta Slovenskej republiky v tomto sídle,
- b) organizuje a vykonáva vojenské pocty, najmä pri oficiálnych návštevách predstaviteľov iných štátov a pri prijímaní vedúcich diplomatických misií prezidentom Slovenskej republiky,
- c) v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu

⁵⁾ Čl. 4 a 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

⁶⁾ § 70 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ Napríklad ústavný zákon č. 227/2002 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

⁸⁾ Zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 37/2002 Z. z.

⁹⁾ Čl. 2 až 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z.

¹⁰⁾ Zákon č. 124/1992 Zb. o Vojenskej polícii.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.

¹¹⁾ Napríklad zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 209/2002, zákon č. 29/1984 Zb. o systave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

¹²⁾ Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 185/2002 Z. z.

¹³⁾ Zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

a núdzového stavu⁵⁾ plní úlohy ochrany prezidenta Slovenskej republiky a obrany jeho sídla.

§ 6

Riadenie ozbrojených síl

(1) Riadenie ozbrojených síl je proces, v ktorom vláda a ministerstvo obrany v rozsahu svojej pôsobnosti rozhodujú o použití ozbrojených síl, usmerňujú činnosť ozbrojených síl, určujú celkové početné stavy vojakov a zamestnancov, rozmiestnenie ozbrojených síl a vo vymedzenom rozsahu vykonávajú kontrolu ich činnosti.

(2) Vláda pri riadení ozbrojených síl

- a) schvaľuje návrhy základných koncepčných dokumentov pre rozvoj a výstavbu ozbrojených síl, najmä Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky a Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a predkladá ich Národnej rade Slovenskej republiky,
 - b) rozhoduje o plánoch na použitie ozbrojených síl v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu, ak tento zákon neustanovuje inak,
 - c) rozhoduje o rozmiestnení zväzov, zväzkov, útvarov, úradov a zariadení ozbrojených síl a o celkových početných stavoch vojakov a zamestnancov v súlade s potrebami zabezpečenia obrany Slovenskej republiky, ako aj v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ak tento zákon neustanovuje inak,
 - d) rozhoduje o počtoch hlavných druhov vojenských zbraní a vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky v súlade s potrebami zabezpečenia obrany Slovenskej republiky a bezpečnosti štátu a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná,
 - e) rozhoduje v ustanovenom rozsahu o použití vojakov,
 - f) určuje ústavných činiteľov, pre ktorých ozbrojené sily zabezpečujú leteckú prepravu.
- (3) Ministerstvo obrany pri riadení ozbrojených síl
- a) spracúva základné koncepčné dokumenty pre rozvoj a výstavbu ozbrojených síl, najmä Bezpečnostnú stratégiu Slovenskej republiky, Obrannú stratégiu Slovenskej republiky a Vojenskú stratégiu Slovenskej republiky a predkladá ich vláde,
 - b) spracúva plány použitia ozbrojených síl alebo ich časti v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v súčinnosti s Generálnym štábom ozbrojených síl (ďalej len „generálny štáb“),
 - c) navrhuje počty hlavných druhov vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky v súlade s potrebou zabezpečenia obrany Sloven-

skej republiky a bezpečnosti štátu a v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná,

- d) navrhuje celkové početné stavy vojakov a zamestnancov v súlade s potrebami zabezpečenia obrany Slovenskej republiky a bezpečnosti štátu a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, a predkladá ich vláde na rozhodnutie,
- e) zodpovedá za doplňovanie ozbrojených síl vojakmi a zamestnancami,
- f) zabezpečuje ozbrojené sily vojenským materiálom a bojovou technikou na plnenie úloh ozbrojených síl,
- g) zodpovedá za prípravu a riadenie mobilizácie ozbrojených síl,
- h) vykonáva vnútornú kontrolu v ozbrojených silách,
- i) vykonáva overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti vyhradených technických zariadení a technických zariadení používaných v ozbrojených silách,
- j) plní ďalšie úlohy ustanovené osobitnými predpismi.¹⁴⁾

§ 7

Velenie ozbrojeným silám

(1) Velenie ozbrojeným silám je proces, v ktorom veliteľ vydáva v rozsahu svojej pôsobnosti vojenské rozkazy na zabezpečenie plnenia úloh ozbrojených síl.

(2) Ozbrojeným silám v rozsahu svojej pôsobnosti velí

- a) prezident Slovenskej republiky,¹⁵⁾
- b) náčelník generálneho štábu a
- c) ostatní ustanovení veliteľia.¹⁶⁾

(3) Prezident Slovenskej republiky

- a) vydáva vojenské rozkazy ozbrojeným silám,
- b) schvaľuje a vydáva základné vojenské poriadky,
- c) schvaľuje a vydáva organizačný poriadok Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky,
- d) zapožičiava čestné alebo historické názvy vojenským útvarom a vojenským zväzkom,
- e) zapožičiava vojenským útvarom a vojenským zväzkom bojové zástavy,
- f) na návrh ministra obrany vymenúva a odvoláva náčelníka Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky, ktorý je mu podriadený a zodpovedá mu za výkon svojej funkcie.

(4) Velenie ozbrojeným silám odborne, organizačne a technicky zabezpečuje generálny štáb.

(5) Na čele generálneho štábu je náčelník generálneho štábu, ktorý velí ozbrojeným silám. Náčelníka generálneho štábu vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh vlády. Je podriadený ministrovi obrany, ktorému zodpovedá za výkon svojej funkcie.

¹⁴⁾ Napríklad zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení zákona č. 143/2002 Z. z., zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

¹⁵⁾ Čl. 102 ods. 1 písm. k) Ústavy Slovenskej republiky v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z. z.

¹⁶⁾ § 13 zákona č. 370/1997 Z. z.

(6) Náčelník generálneho štábu je vymenovaný na štyri roky; vymenovanie je obmedzené navyiac na dve funkčné obdobia nasledujúce za sebou.

(7) Náčelník generálneho štábu má počas vykonávania funkcie právo na bezplatné

- a) používanie jedného služobného motorového vozidla s prideleným vodičom alebo bez neho na vykonávanie funkcie alebo v súvislosti s ňou,
- b) poskytnutie a používanie jedného služobného mobilného telefónu na zabezpečenie dosiahnuteľnosti v čase vykonávania funkcie.

(8) Limit bezplatného používania služobného mobilného telefónu podľa odseku 7 písm. b) určuje minister obrany.

(9) Peňažné náležitosti¹⁷⁾ náčelníka generálneho štábu, ako aj nároky vyplývajúce zo služobného pomeru¹⁸⁾ určuje minister obrany podľa osobitných predpisov.

(10) Na zabezpečenie jednotného velenia ozbrojeným silám v čase vojny a vojnového stavu sa vytvára hlavné miesto velenia ozbrojených síl; vytvára ho generálny štáb po doplnení profesionálnymi vojakmi z veliteľstva pozemných síl, veliteľstva vzdušných síl a veliteľstva síl výcviku a podpory.

§ 8

Kontrola ozbrojených síl

Kontrolu ozbrojených síl vykonávajú štátne orgány v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi.¹⁹⁾

§ 9

Príprava ozbrojených síl

(1) Hlavným cieľom prípravy ozbrojených síl je sformovať, rozvíjať a zdokonaľovať vojenskú odbornú pripravenosť a psychickú odolnosť, fyzickú zdatnosť a sociálnu, mravnú, intelektuálnu a kultúrnu vyspelosť každého vojaka na plnenie úloh ozbrojených síl.

(2) Základnou metódou prípravy ozbrojených síl podľa odseku 1 je vojenské vyučovanie a výcvik vojakov.

(3) Vojenské vyučovanie a výcvik vojakov sa uskutočňuje najmä na území Slovenskej republiky; možno ho uskutočniť aj na území iných štátov na základe medzinárodných zmlúv a v súlade s platným právnym poriadkom zmluvných strán.

(4) Zamestnanci, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl, sú povinní udržiavať, obnovovať, prehĺbovať a zvyšovať si svoju odbornú pripravenosť a kvalifikáciu; rozsah a podmienky vzdelávania týchto zamestnancov určí minister obrany.

§ 10

Mobilizácia ozbrojených síl

(1) Mobilizácia ozbrojených síl je hromadné povolanie vojakov, odvedencov, vojakov v zálohe a vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený podľa osobitného predpisu,²⁰⁾ na výkon mimoriadnej služby a poskytnutie vecných prostriedkov a ubytovania právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami a plnenie pracovnej povinnosti fyzickými osobami.²¹⁾

(2) Odvedenci, vojaci v zálohe a vojaci povinnej vojenskej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený podľa osobitného predpisu,²⁰⁾ sú dňom nariadenia mobilizácie prezidentom Slovenskej republiky povolani na výkon mimoriadnej služby; vojaci, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu, sú dňom nariadenia mobilizácie zaradení na výkon mimoriadnej služby.

(3) Mobilizácia ozbrojených síl môže byť všeobecná alebo čiastočná.

(4) Všeobecná mobilizácia sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky, na všetkých odvedencov, vojakov v zálohe a vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený v súlade s osobitným predpisom,²⁰⁾ vojakov, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu; ďalej sa vzťahuje na poskytnutie vecných prostriedkov a ubytovania právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami a na plnenie pracovnej povinnosti fyzickými osobami.²¹⁾

(5) Čiastočná mobilizácia sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky alebo na časť jej územia. Ďalej sa vzťahuje na časť odvedencov, vojakov v zálohe a vojakov povinnej vojenskej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený v súlade s osobitným predpisom,²⁰⁾ vojakov, ktorí vykonávajú povinnú vojenskú službu, prípravnú službu alebo profesionálnu službu; ďalej sa vzťahuje na poskytnutie časti vecných prostriedkov a ubytovania právnickými osobami, fyzickými osobami oprávnenými na podnikanie a fyzickými osobami a plnenie pracovnej povinnosti fyzickými osobami.²¹⁾

(6) Mobilizácia ozbrojených síl sa nevzťahuje na občanov mužov, ktorí majú brannú povinnosť, ale sú od výkonu povinnej vojenskej služby oslobodení, nevzťahuje sa ani na odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody²²⁾ a na osoby vo výkone väzby.²³⁾

(7) Po nariadení mobilizácie ozbrojených síl sú štátne orgány, obce a vyššie územné celky, právnické oso-

¹⁷⁾ Zákon č. 380/1997 Z. z. o peňažných náležitostiach vojakov v znení zákona č. 563/2001 Z. z.

¹⁸⁾ Zákon č. 370/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov.

¹⁹⁾ Napríklad čl. 86 písm. a) a čl. 92 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 a 45 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

²⁰⁾ Zákon č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.

²¹⁾ § 19 a 20 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky.

²²⁾ Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

²³⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby.

by, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby povinné plniť úlohy vyplývajúce z

- a) mobilizačnej výzvy, ktorá obsahuje rozhodnutie prezidenta Slovenskej republiky o nariadení mobilizácie ozbrojených síl,
- b) mobilizačného oznámenia, ktoré obsahuje pokyny pre právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie a fyzické osoby na uskutočnenie mobilizácie ozbrojených síl,
- c) povolávacích rozkazov,
- d) rozhodnutia o poskytnutí vecných prostriedkov a poskytnutí ubytovania.

(8) Mobilizačná výzva sa vyhlasuje prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Po nariadení mobilizácie ozbrojených síl uverejní obec mobilizačné oznámenie na základe žiadosti územnej vojenskej správy spôsobom v obci obvyklým.

(9) Po nariadení mobilizácie ozbrojených síl vojaci vo výkone povinnej vojenskej služby, prípravnej vojenskej služby a profesionálnej služby, ktorí sa zdržiavajú v zahraničí, sú povinní po doručení oznámenia o nariadení mobilizácie ozbrojených síl bezodkladne sa vrátiť na územie Slovenskej republiky a nastúpiť na výkon mimoriadnej služby, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(10) Po nariadení mobilizácie ozbrojených síl vojaci, odvedenci, vojaci v zálohe a vojaci povinnej vojenskej služby, ktorým bol výkon vojenskej služby prerušený v súlade s osobitným predpisom,²⁰⁾ ktorí sa zdržiavajú v zahraničí, sú povinní po doručení oznámenia o nariadení mobilizácie ozbrojených síl vrátiť sa do 15 dní na územie Slovenskej republiky a nastúpiť na výkon mimoriadnej služby.

§ 11

Medzinárodná spolupráca ozbrojených síl

(1) Ozbrojené sily spolupracujú s ozbrojenými silami iných štátov na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, a na základe členstva Slovenskej republiky v organizácii vzájomnej kolektívnej bezpečnosti.

(2) Ozbrojené sily sa zúčastňujú na vojenských operáciách pod velením medzinárodných vojenských organizácií, na vojenských cvičeniach mimo územia Slovenskej republiky a na vojenských cvičeniach na území Slovenskej republiky.

§ 12

Vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky

(1) O vyslaní ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky rozhodujú príslušné ústavné orgány,²⁴⁾ a to na účely

- a) humanitárnej pomoci,
- b) vojenského cvičenia,
- c) mierovej pozorovateľskej misie,
- d) vojenskej operácie,

e) plnenia záväzku z medzinárodnej zmluvy o spoločnej obrane proti napadnutiu.

(2) Na účely tohto ustanovenia

- a) humanitárna pomoc ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky je činnosť zameraná na zmierňovanie alebo odstraňovanie následkov živelnej pohromy, katastrofy, priemyselnej, dopravnej alebo inej prevádzkovej havárie alebo inej obdobnej udalosti, v ktorej dôsledku sú ohrozené životy a zdravie osôb, majetok alebo životné prostredie v štáte, na ktorého územie sa ozbrojené sily vysielajú,
- b) vojenské cvičenie je výcvik ozbrojených síl uskutočňovaný s ozbrojenými silami iných štátov mimo územia Slovenskej republiky, ktoré je zamerané na zladenie činnosti, zvýšenie bojovej pripravenosti a spoločnej previerky vojenských jednotiek, vojenských útvarov, vojenských zväzkov, vojenských zväzov ozbrojených síl s ozbrojenými silami iných štátov,
- c) mierová pozorovateľská misia mimo územia Slovenskej republiky je činnosť ozbrojených síl uskutočňovaná spoločne s ozbrojenými silami iných štátov mimo územia Slovenskej republiky, zameraná na pozorovanie vývoja situácie na území iného štátu, na ktorom hrozí vznik ozbrojeného konfliktu, alebo pozorovanie vývoja situácie na území iného štátu, ktoré je postihnuté ozbrojeným konfliktom, s cieľom napomáhať jeho urovnaniu mierovými prostriedkami, obnoviť vzájomnú dôveru a dohliadať na dodržiavanie demokratického poriadku na území tohto štátu,
- d) vojenská operácia mimo územia Slovenskej republiky je činnosť vojenských jednotiek, vojenských útvarov, vojenských zväzkov, vojenských zväzov ozbrojených síl, ktoré sú vyzbrojené vojenskými zbraňami a vojenskými zbraňovými systémami, príslušnou bojovou technikou a logistickým zabezpečením, ktorá sa uskutočňuje pod velením medzinárodnej vojenskej organizácie spoločne s ozbrojenými silami iných štátov v súlade s medzinárodným právom na účely predchádzania ozbrojeným konfliktom, dosiahnutia mieru a jeho udržania na území ohrozenom alebo postihnutom ozbrojeným konfliktom.

(3) Súhlas na vyslanie profesionálneho vojaka na plnenie úloh podľa odseku 1 sa nevyžaduje. Vyslanie vojaka povinnej vojenskej služby na plnenie úloh podľa odseku 1 písm. c) a d) možno uskutočniť len s jeho súhlasom. Zamestnanca, ktorý sa podieľa na plnení úloh ozbrojených síl podľa odseku 1, možno vyslať len s jeho súhlasom.

(4) Návrh na vyslanie ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky vláde predkladá minister obrany; návrh obsahuje

- a) názvy zväzkov, útvarov a jednotiek, počet vysielaných vojakov a zamestnancov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl, územie, na ktoré sa vysielajú na plnenie úloh, a čas, na ktorý sa vysielajú mimo územia Slovenskej republiky,

²⁴⁾ Čl. 86 a 119 Ústavy Slovenskej republiky.

- b) účel vyslania ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, ich úlohy a rozsah ich činnosti,
- c) systém riadenia a velenia vyslaným ozbrojeným silám a orgán medzinárodnej organizácie, ktorému sú podriadené počas ich vyslania mimo územia Slovenskej republiky,
- d) orgány štátnej správy Slovenskej republiky, ktoré sú zodpovedné za spoluprácu s riadiacimi orgánmi príslušnej medzinárodnej organizácie v oblasti riadenia činnosti a zabezpečenia ozbrojených síl, ktoré plnia úlohy mimo územia Slovenskej republiky,
- e) určenie vojenskej výzbroje, vojenskej techniky, vojenského materiálu a poskytovanie služieb,
- f) spôsob a termín odchodu a návratu vyslaných ozbrojených síl.

(5) Čas, na ktorý sú ozbrojené sily vyslané mimo územia Slovenskej republiky, je určený trvaním mandátu pre danú misiu.²⁵⁾ O každej zmene mandátu misie a o zmene územia mimo Slovenskej republiky, na ktoré boli ozbrojené sily vyslané, rozhoduje vláda alebo Národná rada Slovenskej republiky.

(6) Ak treba skrátiť určený čas vyslania ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, o skrátení tohto času rozhoduje vláda alebo Národná rada Slovenskej republiky.

(7) Vojakov a zamestnancov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl, možno vyslať mimo územia Slovenskej republiky až po dosiahnutí určenej úrovne ich vycvičenosti a odbornej pripravenosti.

(8) Požiadavky na úroveň vycvičenosti a odbornej pripravenosti vojakov ozbrojených síl a zamestnancov podľa pravidiel medzinárodných organizácií vzájomnej kolektívnej bezpečnosti, ktorých je Slovenská republika členom, a v nadväznosti na špecifickosť úloh, na ktorých plnenie majú byť vojaci a zamestnanci vyslaní mimo územia Slovenskej republiky, určí náčelník generálneho štábu.

(9) Výber vojakov a zamestnancov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl mimo územia Slovenskej republiky, vykonáva náčelník generálneho štábu.

(10) Vojaci a zamestnanci, ktorí sa podieľajú na plnení úloh ozbrojených síl a pôsobia mimo územia Slovenskej republiky, sa riadia právnym poriadkom Slovenskej republiky a sú povinní dodržiavať právny poriadok prijímajúceho štátu, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

§ 13

Vojenská zbraň, vojenský zbraňový systém a ich použitie

(1) Na základe vojenského rozkazu²⁶⁾ je vojak povin-

ný použiť vojenskú zbraň alebo vojenský zbraňový systém na účely

- a) zaručovania obrany a bezpečnosti Slovenskej republiky pred jej vonkajším ozbrojeným napadnutím cudzou mocou a na plnenie úloh podľa § 4 ods. 4 písm. a) až d),
- b) plnenia úloh prípravy ozbrojených síl podľa tohto zákona,
- c) plnenia záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv vojenskej povahy, ktorými je Slovenská republika viazaná.

(2) Vojenskou zbraňou podľa odseku 1 sa rozumie strelná zbraň,²⁷⁾ zbraň strieľajúca dávkou, bodná zbraň, sečná zbraň a zbraň hromadnej účinnosti.²⁸⁾

(3) Vojenským zbraňovým systémom podľa odseku 1 je kombinácia jednej vojenskej zbrane alebo viacerých vojenských zbraní, ktorá zahŕňa vojenské zariadenia, vojenský materiál, ich obsluhu, prostriedky dopravy, prípadne rozmiestnenie vojenských útvarov a vojenských zväzkov.

(4) Použitie vojenskej zbrane alebo vojenského zbraňového systému vojakmi vyslanými mimo územia Slovenskej republiky sa spravuje medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy, ktorými je Slovenská republika viazaná, a ďalšími jej medzinárodnými záväzkami.

Druhy donucovacích prostriedkov a ich použitie

§ 14

(1) Vojak môže pri plnení úloh ozbrojených síl vo výkone poriadkovej, strážnej, eskortnej alebo dozornej služby použiť donucovacie prostriedky, ktorými na účely tohto zákona sú

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany,
- b) hrozba použitia služobného psa,
- c) bodná zbraň alebo sečná zbraň,
- d) úder zbraňou,
- e) hrozba zbraňou,
- f) varovný výstrel do vzduchu,
- g) strelná zbraň.

(2) Zamestnanec, ktorý sa podieľa na plnení úloh ozbrojených síl a je zaradený na výkon strážnej služby alebo dozornej služby, môže pri jej výkone použiť donucovacie prostriedky podľa odseku 1 v tých prípadoch a za tých istých podmienok ako vojak.

(3) Zamestnancom podľa odseku 2 môže byť osoba, ktorá je občanom len Slovenskej republiky, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a je bezúhonná, spoľahlivá a zdravotne spôsobilá v rozsahu ustanovenom pre fyzické osoby prevádzkujúce strážnu službu podľa osobitného predpisu.²⁹⁾

²⁵⁾ Napríklad mandát určený Bezpečnostnou radou Organizácie Spojených národov, mandát rady splnomocnencov OBSE, čl. X Dohovoru o zákaze vývoja, výroby, hromadenia a použitia chemických zbraní a o ich zničení (oznámenie č. 276/1997 Z. z.).

²⁶⁾ § 74 ods. 2 zákona č. 370/1997 Z. z.

²⁷⁾ § 3 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 246/1993 Z. z. o zbraniach a strelive v znení neskorších predpisov.

²⁸⁾ § 4 ods. 2 písm. a) až g) zákona č. 179/1998 Z. z. o obchodovaní s vojenským materiálom a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

²⁹⁾ Zákon č. 379/1997 Z. z. o prevádzkovaní súkromných bezpečnostných služieb a podobných činnosti, o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 65/1965 Zb. a Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (zákon o súkromných bezpečnostných službách) v znení neskorších predpisov.

§ 15

(1) Pred použitím donucovacích prostriedkov je vojak povinný osobu, proti ktorej zakročuje, vyzvať, aby upustila od protiprávneho konania s výstrahou, že bude použitý niektorý z donucovacích prostriedkov. Od výzvy a výstrahy môže vojak upustiť iba v prípade, keď je sám napadnutý alebo je ohrozený život alebo zdravie inej osoby a vec neznesie odklad, alebo tomu bránia iné okolnosti.

(2) O tom, ktorý z donucovacích prostriedkov vojak použije, rozhoduje podľa konkrétnej situácie tak, aby dosiahol účel sledovaný zákrokom a použitý donucovací prostriedok a intenzita jeho použitia neboli zjavne neprimerané nebezpečnosti útoku.

(3) Pri zákroku proti tehotnej žene, osobe vysokého veku, osobe so zjavnou telesnou chybou alebo chorobou a proti osobe mladšej ako 15 rokov je vojak oprávnený použiť z donucovacích prostriedkov iba hmaty a chvaty. Ostatné donucovacie prostriedky je vojak oprávnený použiť len vtedy, keď útok týchto osôb bezprostredne ohrozuje životy alebo zdravie iných osôb alebo vojaka alebo hrozí závažná škoda na majetku a nebezpečenstvo nemožno odvrátiť inak.

§ 16

Použitie strelnej zbrane

(1) Vojak môže použiť strelnú zbraň pri výkone poriadkovej, strážnej, eskortnej alebo dozornej služby,

- a) ak ide o nutnú obranu³⁰⁾ alebo o krajnú núdzu,³¹⁾
- b) na odvrátenie nebezpečného útoku alebo na odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva útoku, ktoré ohrozujú strážený objekt alebo strážené stanovište, a to po márnej výzve, aby sa upustilo od útoku,
- c) na zamedzenie úteku zo stráženého objektu alebo stráženého stanovišťa ozbrojenej osobe alebo osobe dôvodne podozrivej zo spáchania obzvlášť závažného trestného činu, ktorú nemožno iným spôsobom zadržať.

(2) Pred použitím strelnej zbrane je vojak povinný vyzvať osobu, proti ktorej zakročuje, aby upustila od protiprávneho konania s výstrahou, že bude použitá strelná zbraň. Pred použitím strelnej zbrane je vojak povinný použiť aj varovný výstrel. Od výstrahy zvolaním „Stoj!“, „Stoj, lebo strelím!“ a varovného výstrelu do vzduchu môže vojak upustiť len v prípade, ak je sám napadnutý alebo ak je ohrozený život alebo zdravie inej osoby, alebo vec neznesie odklad.

(3) Pri použití strelnej zbrane je vojak povinný dbať na potrebnú opatrnosť, najmä aby čo najviac šetril život osoby, proti ktorej zákrok smeruje, a aby nebol ohrozený život ani zdravie iných osôb.

(4) Použitie strelnej zbrane vojakmi vyslanými mimo územia Slovenskej republiky sa spravuje medzinárodnými zmluvami vojenskej povahy, ktorými je Sloven-

ská republika viazaná, a ďalšími jej medzinárodnými záväzkami.

§ 17

Povinnosti po použití strelnej zbrane alebo iného donucovacieho prostriedku

(1) Ak vojak zistí, že pri použití strelnej zbrane alebo iného donucovacieho prostriedku došlo k zraneniu osoby, je povinný, ak to okolnosti dovoľia, poskytnúť zranenej osobe prvú pomoc a zabezpečiť jej lekárske ošetrovanie.

(2) Zákrok, pri ktorom vojak použil strelnú zbraň alebo iný donucovací prostriedok, je povinný bezodkladne hlásiť služobnému orgánu alebo nadriadenému vojakovi; ak strelnú zbraň alebo iný donucovací prostriedok použil pri zákroku zamestnanec, je povinný takýto zákrok bezodkladne hlásiť vedúcemu zamestnancovi.

(3) O použití strelnej zbrane alebo iného donucovacieho prostriedku vyhotoví služobný orgán alebo nadriadený vojak, alebo vedúci zamestnanec úradný záznam; ak použitím strelnej zbrane alebo iného donucovacieho prostriedku bola spôsobená smrť, úradný záznam predloží príslušnému prokurátorovi.

(4) Ak vzniknú pochybnosti o oprávnenosti alebo primeranosti použitia strelnej zbrane alebo iných donucovacích prostriedkov, služobný orgán je povinný zistiť, či sa strelná zbraň alebo iný donucovací prostriedok použil v súlade so zákonom; o výsledku zistenia napíše úradný záznam.

§ 18

Prechodné ustanovenia

(1) Vytvorením ozbrojených síl sa výkon povinnej vojenskej služby, prípravnej služby alebo profesionálnej služby neprerušuje.

(2) Vytvorením ozbrojených síl sa pracovnoprávne vzťahy zamestnancov, ktorí plnia úlohy Armády Slovenskej republiky, neprerušujú.

(3) Vojenská prisaha zložená vojakmi podľa doterajších predpisov sa považuje za vojenskú prisahu zloženú podľa tohto zákona.

(4) Základnými zložkami ozbrojených síl sú do 31. decembra 2002 aj Vojská ministerstva vnútra a Železničné vojsko; k 31. decembru 2002 sa tieto vojská zrušujú.

(5) Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov Vojsk ministerstva vnútra a zamestnancov Železničného vojska sa do 31. decembra 2002 nemenia; od 1. januára 2003 sa prechod týchto práv a povinností voči prevedeným zamestnancom spravuje ustanoveniami všeobecných predpisov.³²⁾

(6) Do určenia novej organizačnej štruktúry ozbrojených síl podľa § 2 ods. 5 a § 6 ods. 2 písm. c) sa

³⁰⁾ § 13 Trestného zákona.

³¹⁾ § 14 Trestného zákona.

doterajšia organizačná štruktúra Armády Slovenskej republiky považuje za organizačnú štruktúru ozbrojených síl podľa tohto zákona.

(7) Do vymenovania náčelníka generálneho štábu podľa § 7 ods. 5 a 6 funkciu náčelníka generálneho štábu vykonáva náčelník generálneho štábu Armády Slovenskej republiky vymenovaný podľa doterajších predpisov, najneskoršie však do uplynutia štyroch rokov od jeho vymenovania do funkcie náčelníka generálneho štábu Armády Slovenskej republiky.

(8) Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „Armáda Slovenskej republiky“, rozumejú sa tým „Ozbrojené sily Slovenskej republiky“.

§ 19

Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 540/1990 Zb. o Generálnom inšpektorovi

ozbrojených síl Českej a Slovenskej Federatívnej republiky,

2. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 3/1993 Z. z. o zriadení Armády Slovenskej republiky v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 263/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 166/1995 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 4/1997 Z. z., zákona č. 343/1997 Z. z. a zákona č. 269/1999 Z. z.,
3. § 1 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 16/1993 Z. z. o Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky,
4. § 175 až 178 zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe.

§ 20

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2002 s výnimkou § 14 ods. 3, ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2003.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

³²⁾ § 27 až 29 Zákonníka práce.

322**OZNÁMENIE
Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky**

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 85 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) vydalo

výnos z 28. mája 2002 č. 5353/2002-53, ktorým sa mení a dopĺňa výnos Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 25. januára 1993 č. 17214/1992-60, ktorým sa vydáva Kancelársky poriadok pre notárov (oznámenie č. 57/1993 Z. z.) v znení výnosu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 29. septembra 1994 č. 4148/1994-60 a výnosu Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 26. apríla 2000 č. 380/1999-60 (oznámenie č. 156/2000 Z. z.).

Výnos má zabezpečiť urýchlenie a zefektívnenie činnosti notárskych úradov a prispieť k sprehľadneniu notárskych registrov.

Výnos nadobúda účinnosť 1. januára 2003 okrem bodu 15, ktorý nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Výnos bude v úplnom znení uverejnený v Ústrednom vestníku Slovenskej republiky a možno doň nazrieť na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky a v Notárskej komore Slovenskej republiky.